

ЄВР БЮЛЕТЕНЬ

Інформаційне видання Представництва Європейської Комісії в Україні, Молдові та Білорусі

Європа готується
до величезного
стрибка

ЄС-Україна –
посилення
стратегічного
партнерства

Охорона здоров'я
в країнах ЄС

Під час самміту ЄС-США в кінці лютого 2005 року. Фото ЄС

Фото ЄС

ЄВРОБЮЛЕТЕНЬ

Інформаційне видання
Представництва
Європейської Комісії
в Україні

Київ 01024, вул. Кругло-
університетська, 10
www.delukr.cec.eu.int

Керівник проекту Вікторія Давидова
E-mail: victoria.davydova@cec.eu.int

Зміст бюлетеня
не обов'язково відбиває
офіційні погляди
Європейської Комісії

© Європейська Комісія,
2005

Головний редактор Анатолій Леміш

Редактор Ігор Кручіч

**У реалізації проекту
беруть участь** Олександр Плевако
Світлана Кравченко
Ірина Карпінос

Оригіналмакет Світлана Кравченко

Наклад 10 000 прим.

Інтернетверсія
www.delukr.cec.eu.int

This publication is produced
with the financial support
from the Delegation of the
European Commission to
Ukraine, Belarus and Moldova

Видання фінансується
Представництвом
Європейської Комісії
в Україні, Білорусії
та Молдові

Видає ТОВ «Компанія ЛІК»
тел./факс (044)546-24-41
E-mail: lemysh@yandex.ru

Видруковано
з готового оригінал-макету
ТОВ «День печаті»

Україна і ЄС

Європа готується до величезного
стрибка 4

ЄС–Україна – посилення стратегічного
партнерства 6

Європейська політика добросусідства 8

Новини ЄС

Британія не пустить до країни
некваліфікованих емігрантів 9

Напередодні великого кроку 10

Допомога з питань експорту для країн,
що розвиваються 14

Технології

Чергове зібрання Українського Центру
науки й технологій 15

Європа підкорює космос 15

Охорона здоров'я

Охорона здоров'я як частина системи
громадського захисту в Європейських
країнах 16

Охорона здоров'я та внутрішній ринок ЄС 18

Лісабонська декларація стосовно
прав пацієнта 19

Що таке Агенція з фундаментальних
прав? 19

Навчання

Ще один успішний рік
для програми Erasmus 22

Проекти ЄС в Україні

Навчання з бухгалтерського обліку 23

Кіно

Берлінський
кінофестиваль
роздав
«Ведмедів» 24

стор. 4

стор. 6

стор. 8

стор. 10

Шановні читачі!

Взаємини України з Європейським Союзом нині розвиваються дуже швидко. В кінці лютого відбувся візит Президента Віктора Ющенка до Брюсселя й Страсбургу, були підписані важливі домовленості.

Але, як демонструють опитування, є велика кількість громадян України, які ще не дуже уявляють собі, що таке Європейський Союз, заради яких ідей був він створений та чому, власне, Україні так важливо туди вступати. А з українських ЗМІ важко отримати до-

кладні відповіді, що це таке – "План дій" чи "десять пунктів", на підґрунті яких мають найближчим часом будуватись відносини між Україною та ЄС.

Ми намагаємося поповнити ваші знання в цій галузі. Тому в цьому числі "Євробюлетеню" ми приділяємо особливу увагу розповіді про План дій та інші документи, пояснюємо, який політичний та економічний зміст вкладається в терміни "добросусідство" та "партнерство" по-європейські.

Інший великий блок матеріалів присвячений соціальному захисту в

країнах ЄС, а саме, різним системам організації охорони здоров'я, що існують в Європі. Нагадуємо, що вони базуються на основних принципах – Лісабонській декларації прав пацієнта, зміст якої в Україні знають, на жаль, далеко не всі.

І, як завжди, ми пропонуємо добірку невеликих, але, на наш погляд, важливих та цікавих матеріалів про життя в ЄС, а також про нововведення щодо європейських законів.

Редакція

Жозе Мануель Баррозу,
Президент Європейської Комісії.
Фото ЄС

"Потрібно вивільнити величезний невикористаний потенціал Європи", — сказав Президент Баррозу, представляючи стратегічні цілі Європейської Комісії на наступні п'ять років

ЄВРОПА ГОТУЄТЬСЯ

ДО ВЕЛИЧЕЗНОГО

СТРИБКА

Звертаючись у кінці січня до Європейського Парламенту, Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу представив своє бачення стратегічних завдань Європейського Союзу на період до 2010 р. Головна мета цих завдань полягає у забезпеченні процвітання, солідарності та безпеки усіх європейців. Вперше Європейська Комісія пропонує спільну програму стратегічних цілей у партнерстві з Європейським Парламентом. Комісія вважає, що важливо аби європейські інституції мали спільні пріоритети та з самого початку співпрацювали у напрямку виконання основних завдань Союзу. Комісія також прийняла робочу програму на 2005 рік, що включає перший пакет конкретних ініціатив для реалізації Стратегічних завдань.

Президент Баррозу сказав: "Ми повинні вивільнити величезний невикористаний потенціал Європи. Ми маємо чітко встановлювати пріоритети, які б відповідали очікуванням громадян щодо Європи на період до 2010 р. Я вважаю, що нам потрібно розпочати такий же рішучий процес трансформації, як створення спільного ринку у 1985 р., запровадження спільної

валюти чи безпрецедентне розширення Європейського Союзу до 25 держав-членів. Це вимагатиме справжнього лідерства як від європейських інституцій, так і від урядів. Ми маємо започаткувати період європейського відновлення. Я вважаю, що виклики, які стоять перед нами, є настільки широкими та складними, що ми можемо з ними справитися лише у партнерстві. На мою думку, ми повинні побудувати динамічне партнерство задля європейського відновлення: **Партнерство заради процвітання, солідарності та безпеки** на нашому континенті."

Процвітання: Комісія прагне знову поставити Європу на шлях довготривалого процвітання. Головним пріоритетом сьогодні є відновлення самодостатнього динамічного росту та забезпечення робочих місць у Європі у відповідності до Лісабонської стратегії. Протягом останнього часу ріст і продуктивність Європи не відповідали

показникам її основних економічних партнерів. Ключові елементи цієї програми включатимуть:

★ **Створення сприятливого підприємницького середовища** шляхом забезпечення можливості проведення підприємствами їхньої діяльності у стабільних макроекономічних умовах та у дійсно загальноєвропейському режимі з рівними правами започаткування бізнесу, спільним підходом до корпоративного управління та інтелектуальної власності, справедливими правилами корпоративного оподаткування та сприятливими для торгівлі митними системами.

★ **Інвестування заради процвітання:** ЄС зобов'язався інвестувати 3% ВВП у науково-технічну сферу та значно підвищити інвестиції у сферу вищої освіти — це має ключове значення для процвітання економіки знання. Нові політичні курси повинні усунути перешкоди у сфері транспорту, телекомунікації та енергетичних систем.

★ **Використання змін:** залучення більшої кількості людей до ринку праці, заохочення створення робочих місць і перехід до більшої кількості робочих місць вищої якості.

Солідарність: завдання полягає у підтримці та посиленні вибору Європи на користь солідарності та соціальної справедливості, зміцнення єдності розширеної Європи та захисту довкілля. Ключові елементи програми включають використання політичних курсів, спрямованих на підтримку єднання і сприяння конкурентоспроможності та росту, а також зменшення при цьому економічної нерівності. **Солідарність повинна перейти до майбутніх поколінь через постійне лідерство ЄС у питаннях захисту довкілля, включаючи питання зміни клімату та раціонального управління природними ресурсами.** Захист фундаментальних прав і боротьба проти дискримінації повинні бути поставлені в авангард діяльності ЄС з новими ініціативами щодо боротьби з дискримінацією та заснуванням Європейського агентства з фундаментальних прав.

Безпека і свобода: Громадяни цілком обґрунтовано очікують, що відповідна протидія загрозам їхньому здоров'ю та безпеці має здійснюватися і на європейському рівні. Конституція посилить дієздатність ЄС. Впровадження Гаазької програми, ухваленої у 2004 р., стане ключовим пріоритетом для забезпечення координованої реакції на ризики, що виникатимуть перед громадянами у Європі. Питання про ризики здоров'ю та довкіллю має вирішуватися через забезпечення здатності ЄС до швидкого попередження та негайної реакції на конкретні кризові ситуації, а також постійної роботи у режимі попередження.

Європа як світовий партнер: Слід активно готуватися до нових розширень і тісніше наближати Західні Балкани до членства в ЄС. **Лібералізація торгівлі** забезпечить нові ринки збуту для експорту та якісні робочі місця на конкурентних, відкритих і регульованих ринках. Потрібно енергійно проводити переговори на всіх рівнях, особливо у Світовій організації торгівлі, як у випадку Доганського раунду, але також з клю-

човими двосторонніми та регіональними партнерами (Китаєм, Індією, Бразилією, Латинською Америкою, підготовка конкретних пропозицій для Африки). ЄС повинен відігравати ключову роль насамперед у забезпеченні, а потім впровадженні **Плану мирного врегулювання на Близькому Сході.** Слід вдихнути нові сили у трансатлантичні відносини. Високий пріоритет надаватиметься успішній **політиці сусідства** та створенню більш інтегрованого простору з сусідами ЄС, такими як Росія та Україна. Політика розвитку ЄС керуватиметься цілями **розвитку тисячоліття** для 2015 р.

Верховний Уповноважений ЄС Хав'єр Солана та Президент ЄС Жозе Мануель Баррозу

Комісія сподівається, що згоду Європейського Парламенту та Ради щодо запропонованих Стратегічних цілей можна буде досягнути до кінця строку головування Люксембургу в Європейському Союзі. Це забезпечить міцну платформу для спільної діяльності європейських інституцій на наступні 5 років.

Як Комісія забезпечуватиме процвітання, солідарність і безпеку за допомогою робочої програми 2005 р.?

Процвітання

- Повторне запровадження Лісабонської стратегії росту та забезпечення робочих місць
- Реформування пакту росту та стабільності для підтримки стабільності у межах єврозони
- Впровадження нових дослідницьких програм для здійснення значного стрибка у дослідницькій спроможності Європи
- Запровадження нової програми для підвищення конкурентоспроможності та підприємництва в європейських компаніях
- Пакет заходів кращого регулювання для забезпечення висо-

кої якості, простіших законів ЄС і зменшення бюрократії

Солідарність

- Досягнення домовленості для забезпечення значного інвестиційного сплеску у бідніших регіонах Європи
- Новий підхід до молоді у рамках політики ЄС
- Новий план соціального розвитку для забезпечення високоякісних робіт та справедливості на робочому місці
- Ініціатива посилення дії ЄС у сфері боротьби з дискримінацією
- Стратегічний план вирішення проблем зміни клімату на наступне десятиріччя

Безпека

- Заснування Агентства з фундаментальних прав для забезпечення прав громадян у всій Європі
- Розподіл навантаження вартості контролю кордонів ЄС
- Новий підхід до використання потенціалу легальної міграції до Європи
- Нові правила підвищення безпеки на морі для пасажирів і довкілля

Зовнішні зносини

- Перша пропозиція нового партнерства сусідам ЄС
- Нормалізація відносин зі Сполученими Штатами
- Передова стратегія вирішення проблем Африки
- Вирішальний етап досягнення згоди щодо торгової угоди у Доганському раунді розвитку. ■

Президент ЄС Жозе Мануель Баррозу та держсекретар США Кондоліза Райс

ЄС—Україна —

ПОСИЛЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА

Європейський Союз реагує на зміну політичних реалій в Україні конкретними кроками з метою посилення двосторонніх відносин. ЄС підтримує програму нового керівництва з політичної й економічної реформи, пропонуючи реалістичний пакет документів, створений у відповідь на прагнення України інтегруватися в Європу.

У кінці лютого План Дій ЄС-Україна в рамках Європейської Політики Добросусідства був схвалений Радою із Співробітництва ЄС-Україна. Цей крок ознаменував істотну інтенсифікацію відносин між двома сторонами. В той самий день Рада із Зовнішніх відносин схвалила десять додаткових пунктів, запропонованих Спеціальним уповноваженим у справах зовнішніх відносин та європейської політики добросусідства Бенітою Ферреро-Вальднер та Хав'єром Соланою. Ця додаткова пропозиція — яскраве підтвердження того, що ЄС відповість на бажання України наблизитися до Європейської Спільноти за умови виконання необхідних дій.

План Дій ЄС-Україна

План Дій ЄС-Україна пропонує повномасштабний проект для значної інтенсифікації зв'язків між Європейським Співтовариством та

Україною. План Дій підтримує політичні та економічні реформи в Україні, але його успіх потребує значних зусиль з обох сторін. План включає елементи посилення демократії та допомогу в підготовці України до вступу до Світової організації торгівлі (СОТ) — ключової умови для можливого створення зони вільної торгівлі. Цей документ також висловлює готовність ЄС обговорити питання про спрощення візового режиму, викладає ясні кроки для поглиблення діалогу в сфері енергетики, транспорту та навколишнього середовища, а також полегшує для України участь у деяких програмах Співтовариства.

У Плані Дій викладено наступні пріоритети:

- Подальше зміцнення стабільності й ефективності установ, які гарантують демократію та верховенство закону.

- Забезпечення проведення демократичних президентських (2004) і парламентських (2006) ви-

борів в Україні відповідно до стандартів ОБСЄ.

- Забезпечення поваги до свободи засобів інформації та свободи слова.

- Надання консультацій із кризового менеджменту.

- Покращення співробітництва в області роззброєння й нерозповсюдження ядерної зброї.

- Покращення співробітництва серед країн-сусідів, а також у питаннях регіональної безпеки, зокрема, в пошуках оптимального вирішення проблеми Придністров'я у Молдові, включаючи проблему врегулювання кордонів.

- Вступ до СОТ є першим, найважливішим кроком до вкладання вільної торговельної угоди з ЄС.

- Посилення двосторонніх зв'язків у сфері торгівлі, сфокусованих на поступовому усунуванні обмежень і нетарифних бар'єрів, які перешкоджають двосторонній торгівлі. ЄС підтримує Україну в здійсненні нагальної реформи управління.

➤ Поліпшення інвестиційного клімату шляхом створення недискримінаційних, прозорих і передбачуваних бізнесових умов, спрощення адміністративних процедур і боротьба з корупцією.

➤ Податкова реформа, вдосконалення Податкової Адміністрації та прозоре керування суспільними фінансами.

➤ Встановлення конструктивного діалогу в питанні спрощення візового режиму між ЄС і Україною з врахуванням необхідності майбутніх переговорів щодо угоди зі спрощення видачі віз та потреби в просуванні у триваючих переговорах.

➤ Поступове наближення Українського законодавства, норм і стандартів до норм Європейського Союзу, подальше зміцнення адміністративного та судового законодавства.

➤ Заохочення до діалогу з проблем зайнятості й ефективності у сфері працевлаштування, відповідно до норм Угоди про партнерство та співробітництво, гарантування того, що умови праці робітників-мігрантів не залежатимуть від їхньої національності.

➤ Повне виконання Меморандуму про взаєморозуміння з питання закриття Чорнобильської атомної електростанції, включаючи завершення установки і запуск ядерних реакторів типу 'K2R4', згідно з міжнародними вимогами ядерної безпеки.

Десять пунктів більш тісного співробітництва

Додаткові пропозиції про більш тісне співробітництво виникли піс-

ля грудневих президентських виборів, щоб продемонструвати готовність ЄС піти значно далі того, що пропонувалося спочатку. Націлена на зміцнення та збагачення Плану Дій, Рада погодила наступні міри в підтримку демократичної, орієнтованої на реформи України:

➤ Ініціювання консультацій щодо розширення угоди між ЄС та Україною відразу після висунення політичних пріоритетів Плану Дій.

➤ Дослідження можливості для більш близького співробітництва в області зовнішньої політики та політики безпеки, включаючи європейську політику із захисту безпеки, особливо стосовно Придністров'я. Час від часу Україна буде запрошуватися до вироблення спільно з ЄС позицій щодо регіональних і міжнародних проблем.

➤ Поглиблення торговельних та економічних відносин між ЄС та Україною. Буде прискорено аналіз економічної доцільності при встановленні зони вільної торгівлі між Україною та ЄС. Це прискорить початок переговорів, що розпочнуться, як тільки Україна приєднається до СОТ. ЄС також укладе угоди, які забезпечать доступ на ринки ЄС української сталі та текстилю, що становить 30 % українського експорту в країни ЄС. Переговори з експорту сталі тривають, а угода з експорту текстилю ЄС-Україна була прийнята Радою.

➤ Подальша підтримка України щодо вступу до СОТ і надання довготривалої допомоги для виконання необхідних вимог. ЄС — один із перших партнерів, який підписав двосторонній протокол з Україною в

Президент України
Віктор Ющенко

березні 2004 і продовжує вести переговори з основними членами СОТ.

➤ Посилення триваючих контактів з Україною з метою допомоги у вирішенні питань, які стосуються надання статусу "країни з ринковою економікою".

➤ Посилення переговорів щодо спрощення візового режиму, беручи до уваги аспекти безпеки. Переговори мають розпочатися ще до наступного самміту ЄС-Україна в жовтні. У цьому контексті залишається істотним просування у триваючих двосторонніх переговорах стосовно аспектів прийому України до ЄС.

➤ Покращення співробітництва в ключових секторах господарства (енергетика, транспорт, навколишнє середовище, а також розвиток приватного сектора).

➤ Приготування до важливого діалогу на вищому рівні з питань енергетики та супутніх проблем. Поновлення діалогу стосовно проблем навколишнього середовища. Україна вважатиметься пріоритетною країною в триваючих приготуваннях до розширення трансєвропейських мереж.

➤ Підсилення підтримки законодавчого процесу України, включаючи напрацьовані методи типу TAIEХ і Twinning.

➤ Зусилля в області демократії та верховенства закону будуть безпосереднім імперативом, передбачається також подальша цільова допомога, в тому числі підтримка у сфері зміцнення громадянського суспільства.

➤ Забезпечення максимальної фінансової підтримки з боку Європейського Інвестиційного Банку. Надання компенсації в розмірі до 250 мільйонів і подальше збільшення фінансової допомоги відповідними засобами, щоб допомогти Україні просуватися шляхом реформ. ■

Жозе Мануель Баррозу,
Президент Європейської Комісії

Європейська політика

ДОБРОСУСІДСТВА

План Дій ЄС-Україна — це частина європейської Політики Добросусідства, завдяки якому ЄС прагне створити область стабільності, безпеки та процвітання для себе і своїх східних та південних сусідів. Заплановано створити дружнє оточення навколо кордонів та запобігти появі нових розділових ліній між збільшеним ЄС та його сусідами. План Дій пропонує партнерам взяти участь у різноманітних заходах ЄС, розширювати політичне, економічне та культурне співробітництво, сприяти взаємній безпеці.

Що таке «Політика Добросусідства»?

Політика Добросусідства відрізняється від питання потенційного членства України в ЄС. Ця політика пропонує сусід-

нім країнам особливі відносини, в основі яких — взаємоповага, прихильність до спільних цінностей у межах верховенства закону, розумне керівництво, повага до прав людини, включаючи права меншин, розвиток добрих взаємовідносин із

сусідами, а також принципи ринкової економіки і поступальний розвиток. Відносини ЄС з його сусідами будуть розвиватися відповідно до ефективності виконання прийнятих зобов'язань. Погоджений з Україною, План Дій забезпечить порядок роботи в межах існуючої угоди про партнерство та співпрацю.

УКРАЇНА БЕЗ ВІЗ — КРОК ДО ЄВРОПИ

Вільний в'їзд для громадян ЄС створить сприятливий клімат для ділових контактів з Україною. Однак зваблюватися не варто.

Пропозиція України про покаси однобічне введення безвізового режиму для громадян ЄС прозвучала вчасно — як раз до візиту в штаб-квартири Євросоюзу і НАТО президента країни Віктора Ющенка. Однак що конкретно стоїть за цим і подібними рішеннями?

Заява міністра закордонних справ України Бориса Тарасюка зацікавила багатьох. За його словами, у Кабінеті Міністрів готуються пропозиції про спрощення або повне скасування віз для громадян Євросоюзу. Візовий режим може бути змінений уже перед проведенням у травні конкурсу "Євробачення". Як заявив нещодавно президент України Віктор Ющенко, зараз набагато важливіше відкрити країну для європейців, чим намагатися заробити на візах.

Позитивний ефект такої міри полягає в наступному: чим більше людей із Західної Європи приїде й особисто познайомиться з країною та її мешканцями, тим більше шансів в

Україні розраховувати згодом на позитивну реакцію з боку країн ЄС.

Сприятливий клімат для туризму і ділових контактів

У свій час інші країни, що мають з ЄС спільні кордони, в однобічному порядку скасовували візи для громадян країн-членів ЄС. Уряд України намагається створити сприятливий клімат для туризму і ділових контактів. Крім того, цим кроком Україна дає зрозуміти, що її зближення з Європейським Союзом — серйозний і довгостроковий проект. Процес зближення України і ЄС подібний мозаїці і складається з великого числа фрагментів, і введення безвізового режиму є одним з них.

Супротивники нововведення вказують, що Україна навряд чи одержить те, про що зараз говорять ведучі політики країни, а саме: чітку перспективу членства в ЄС і оголошення дати початку переговорів про вступ. Однак важливий той факт, що представники Єврокомісії останнім часом жодного разу не заявили про те, що для України закритий шлях у ЄС.

Угода про партнерство та співробітництво

Починаючи з 1998, відносини ЄС з Україною базувалися на Угоді про партнерство та співробітництво (УПС), котра була підписана в 1994 році, а ратифікована в 1998. В Угоді зазначено, що повага до спільних фундаментальних цінностей є необхідним елементом відносин ЄС-Україна. Вона забезпечує рамки політичного діалогу, встановлює основні загальні цілі — гармонізація економічних відносин, подальший розвиток, співробітництво й підтримка України на шляху до демократичних стандартів.

З викладених в Угоді умов керування товарами, послугами, працею й капіталом випливають юридичні зобов'язання для внутрішнього законодавства України. Угода про партнерство та співробітництво — важливий інструмент у процесі узгодження законів України з юридичною системою єдиного ринку ЄС та системи СОТ. Угода про партнерство та співробітництво є базовим документом для створення Угоди про вільну торгівлю. ■

БРИТАНІЯ НЕ ПУСТИТЬ ДО КРАЇНИ НЕКВАЛІФІКОВАНИХ ІМІГРАНТІВ

Нову імміграційну політику розроблено британським урядом. Основу її складає система балів, за якою право працювати в Британії отримають ті, у кого є необхідні для країни знання. Спеціальний комітет розгляне, які спеціальності потрібні на ринку праці сучасної Британії. Очікується, що пріоритети будуть на боці кваліфікованих спеціалістів: лікарів, інженерів, програмістів.

В усіх, хто отримує британську візу, зніматимуть відбитки пальців. Цей крок, за задумом уряду, повинен покласти край практиці, коли власники візи ховають свої документи і немов розчиняються в тіньовій економіці.

Новим планом передбачено штрафи для роботодавців, котрі використовують

нелегальних робітників. У певних секторах ринку робочої сили буде введено вимогу до іммігрантів — внести грошову заставу, яку вони отримають тоді, коли повертатимуться додому.

Суворішим стане контроль на авіалініях, використовуваних злочинними угрупованнями для контрабанди людей і наркотиків. Буде вжито заходів щодо депортації осіб, яким було відмовлено в політичному притулку. А щодо тих, хто отримав статус біженця, кожні п'ять років вирішуватиметься питання, чи мають вони право залишитися на новий термін, або небезпека для них минула, і біженці можуть повертатися на батьківщину.

Раніше британське Міністерство внутрішніх справ підготувало пропозицію, за

якою особи, що отримали відмову на притулок у країні, мають брати участь у роботах на благо суспільства, щоб отримувати кошти на житло і харчування. Зараз іммігрантів після прибуття до країни та реєстрації в поліції посилають у центри з розташування, що є в різних районах країни. Проте частина з них перебирається до Лондона та в інші міста на півдні Англії. Тепер пропонується позбавляти таких людей права на безплатне житло, якщо вони залишать те місце, куди їх було направлено. Крім того, запропоновано скасувати виплату соціальної допомоги заднім числом. ■

За матеріалами BBC.

СПРАВИ ГЕНДЕРНІ

Брюссель занепокоєний гендерною нерівністю в державах-членах ЄС.

Згідно з даними Європейської Комісії в Європі склалася ситуація, при якій набагато більше жінок отримує вищу освіту ніж чоловіків, але при цьому заробітна плата останніх на 15% більша. Саме в питанні щодо заробітної плати найбільше проявляється гендерна нерівність в Європі. Найгостріше ця проблема стоїть у Великій Британії, Ірландії та в Австрії.

Комісар ЄС з питань соціальної політики Владімеж Спідла оприлюднив план ЄС щодо врегулювання цієї проблеми. Він має назву "Порядок денний соціальних питань Європейського Союзу на 2006–2010 р.". У ньому йдеться про те, що ЄС має посилити повноваження Європейського Інституту з гендерної політики. Наразі ця установа контролює впровадження в дію нормативно-правових актів ЄС у сфері рівності прав та обов'язків між чоловіком та жінкою.

Представники Брюсселю також повідомили, що безробіття серед представниць прекрасної статі значно зросло за останні кілька років. З іншого боку, висока кваліфікація жінок призводить до того, що вони все частіше отримують відповідальні посади. Ще одна тенденція, що проявилася в останні роки — кількість жінок з другою вищою освітою зараз більша, ніж таких самих чоловіків.

ДЕНЬ ВЕСНИ В ЄВРОПІ

Школи та інші середні навчальні заклади з будь-якої країни світу можуть долучитися до відзначення Дня весни в Європі, який відбудеться 17 березня. Метою його є проведення дискусій на тему майбутнього ЄС за участю вчителів, учнів та тих, хто ухвалює рішення або сприяє цьому на місцевому, регіональному, національному чи міжнародному рівнях. Такі дискусії, за задумом організаторів свята (а цього року воно проводитиметь-

ся втретє), мають сприяти активності школярів у загальноєвропейських політичних процесах. Для повноцінної участі в Дні весни бажаним слід зареєструватися на сайті проекту: після цього вони отримуватимуть новини, можуть завести контакти з партнерами з-за кордону та отримати сертифікат про участь у заході.

<http://futurum2005.eun.org/ww/en/pub/futurum2005/index.cfm>

ФРАНЦІЯ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ПРОДОВЖЕННЯ РОБОЧОГО ТИЖНЯ

Уряд Франції планує збільшити офіційно дозволена тривалість робочого тижня, яка становить зараз 35 годин. Зміни в законодавстві про працю, які було запропоновано партією Жака Ширака, дозволять робітникам приватного сектора працювати до 48 годин на тиждень, тобто в межах ліміту, закріпленого на рівні Європейського Союзу.

Виступаючи на місцевій радіостанції, представник уряду Жан Франко Рон розмірковував: "Як ми можемо виключити положення закону, яким надається більше свободи? Йдеться про те, щоб дати змогу тим, хто цього хоче, працювати більше часу для

того, щоб заробити більше грошей".

Проте критики уряду вважають, що ці зміни призведуть до значного посилення експлуатації найманих робітників з боку роботодавців і до втрати суттєвої частини соціального захисту, встановленого завдяки реформам попереднього уряду.

Приблизно 320 тис. мітингуючих вийшли в січні на вулиці Франції для того, щоб висловити протест проти цієї ініціативи. За даними Міністерства внутрішніх справ, по всій країні відбулося 140 демонстрацій. Найбільша з них мала місце в Парижі і нараховувала щонайменше 30 тис. демонстрантів.

Беніта Ферреро-Вальднер, комісар ЄС з питань зовнішніх відносин і Європейської політики сусідства

НАПЕРЕДОДНІ ВАЖЛИВОГО КРОКУ

Під час перебування в Україні у середині лютого Беніта Ферреро-Вальднер надрукувала статтю в тижневику "Дзеркало тижня". Наводимо її в скороченому вигляді.

У країна та ЄС стоять напередодні важливого і, можливо, історичного кроку в нову еру своїх відносин. Відбулося позачергове засідання Ради з питань співпраці Україна-ЄС, на якому був погоджений План дій, спрямований на тісніше зближення України та ЄС. Його завдання полягає у тому, щоб наблизити Україну до Європи, а не тримати її на відстані витягнутої руки.

План дій було розроблено у рамках Європейської політики сусідства ЄС (ЄПС), за допомогою якої ми прагнемо встановити тісніші відносини з нашими сусідами, якщо вони поділяють наші фундаментальні цінності та роблять відповідні кроки, які свідчать про те, що вони хочуть наблизитися до нас. Цінним аспектом цієї політики є те, що вона була спеціально розроблена так, щоб ми могли оперативніше реагувати на зміни у тій чи іншій країні.

Оскільки нині Україна прагне тісніших відносин з ЄС, і в країні пройшли чесні та справедливі президентські вибори, ми запропонували піти набагато далі у наших відносинах. Хав'єр Солана та я звернулися до держав-членів ЄС і запропонували 10 позицій, згідно з якими нам слід посилити наші зусилля. Цей крок дає потужний сигнал: якщо Україна прагне наблизитися до нас і готова відповідно діяти, тоді ЄС буде належним чином реагувати.

ЄС співпрацює з Україною з початку тих змін, які породила помаранчева ре-

волюція. Ми відреагували на волевиявлення українського народу і допомогли забезпечити мирне вирішення політичної кризи. Ми глибоко зацікавлені у підтримці реформ, і тому наш план із 10 пунктів для запропонованого прискорення економічної інтеграції України в ЄС є конкретною відповіддю на сміливу політичну акцію українського народу.

У деяких відношеннях перші кроки повинен буде зробити Європейський Союз. Ми запропонували рухатися у напрямі зони вільної торгівлі після вступу України до СОТ. Ми також плануємо розпочати переговори щодо торгівлі сталеливарними виробами та завершити переговори з торгівлі текстильною продукцією. Крім того, з Україною передбачається розпочати діалог на високому рівні щодо питань енергетики, такий, як ми ведемо з Росією. На додаток маємо намір підвищити нашу допомогу Україні стосовно забезпечення відповідності українських товарів стандартам, дотримання яких є вимогою, щоб мати доступ до спільного ринку ЄС. Це принесе справжню користь промисловості України. Однак левову частку роботи для досягнення поставлених цілей потрібно буде виконати самій Україні. Я знаю, що Президент Ющенко і його уряд зі мною у цьому згодні.

Тісне співробітництво буде потрібне для запровадження спрощеного візового режиму. Так само нам потрібно буде почати спільну роботу над посиленням верховенства права та демократичних процесів і підвищення контактів між громадянами ЄС і України. Ми також хотіли б дослідити можливості нашої співпраці у сфері зовнішньої політики та політики безпеки, наприклад, у тому, що стосується вирішення придністровського конфлікту.

Україні потрібно буде провести велику кількість політичних та економічних реформ, які вимагатимуть значних кош-

тів, тому в 10 пунктах плану пропонується суттєво підвищити фінансову допомогу з боку ЄС. Україна отримає доступ до нової лінії фінансування з бюджету Комісії, і крім того пропонується, щоб Європейський інвестиційний банк надавав Україні нові кредити.

Остаточна форма наших відносин є ще одним питанням, яке було в центрі активного обговорення. Мені більше подобається розглядати це як незакінчений процес, щоб ми могли уважніше зосередитися на актуальних питаннях, які вимагають негайного вирішення, і настійливо йти до мети так швидко, наскільки це можливо. Консультації щодо розширеної угоди, яка регулюватиме наші відносини, мають відбутися одразу, як тільки буде вирішено питання основних політичних пріоритетів Плану дій.

Ми не можемо недооцінювати виклики, що стоять перед Україною. Справжніх економічних і політичних реформ потрібного рівня гостро не вистало протягом останніх 14 років. ЄС прагне допомогти всюди, де можливо, але ми не можемо приймати жорстких політичних рішень від імені самої України, і ми не можемо зменшити всі ті труднощі, яких не unikнути при здійсненні таких радикальних змін.

Я впевнена, що уряд і народ України будуть на висоті при вирішенні цього складного завдання. Врешті-решт, не зважаючи на всю підтримку, надану ЄС при урегулюванні минулорічної кризи, не ми у сніг і мороз заповнили вулиці. Народ, який знаходить запаси енергії, потрібні для такого вияву рішучості, є, безумовно, народом, який має достатньо стійкості та наполегливості, необхідних для успіху і в досягненні цієї мети. Ми дійсно горді тим, що ви є нашими близькими партнерами. ■

<http://www.zn.kiev.ua/nn/show/534/49284/>

АРЕШТ ПО-ЄВРОПЕЙСЬКІ

Комісія розцінює успішним впровадження Європейського ордеру на арешт

У кінці лютого Комісія повідомила про те, як вона оцінює впровадження Європейського ордеру на арешт (ЄОА). Починаючи з 1 січня 2004, ЄОА змінив процедуру екстрадиції між державами-членами ЄС.

"Незважаючи на незначні затримки, відтепер ЄОА діє в більшості розпочатих справ, — заявив віце-президент Комісії Франко Фраттіні, відповідальний у справах правосуддя, свободи та безпеки. — Вплив заходу позитивний, при здійсненні дотримуються фундаментальні засади та принципи деполітизації, ефективності та швидкості виконання процедури екстрадиції і розшуку осіб для притягнення до відповідальності в країнах ЄС. Говорячи про досягнутий успіх, слід зазначити, що

деякі країни ЄС ще повинні робити зусилля, щоб діяти згідно встановлених норм".

Європейський ордер на арешт було прийнято рішенням Ради від 13 червня 2002 року. Це перше принципове впровадження, що веде до дотримання принципу взаємного визнання. При розгляді більшості судових справ стає можливою видача підозрюваного або засудженого за порушення закону з однієї країни-члену ЄС до іншої в межах дотримання принципів свободи, безпеки та правосуддя.

До цього терміни екстрадиції дотримувалися лише в половині випадків, але відтепер ЄОА застосовується в усіх країнах-членах ЄС, крім Італії. У звіті Комісії насамперед зазначено, що залишаються ускладнення стосовно застосу-

вання рішення в деяких країнах ЄС. Оприлюднення звіту повинно стимулювати всі країни ЄС до повного й належного виконання усіх прийнятих зобов'язань.

Про ефективність ЄОА свідчить статистика: на вересень 2004 року видано 2603 ордери на арешт, 653 осіб було заарештовано і 104 видано. Видача іноземців — головне нововведення — відтепер є незаперечним фактом, хоча більшість країн ЄС бажає, щоб громадяни відбували покарання на території рідної країни.

Очікується, що з впровадженням Рішення середньостатистичний термін виконання ордеру на арешт зменшиться з більш як дев'яти місяців до 45 днів. Це не стосується тих випадків, коли особа сама погоджується на екстрадицію, у такому разі середній термін виконання становить 18 днів.

Комісія розглядає цей перший звіт як тимчасовий і відповідно залишає за собою право надавати пропозиції щодо внесення поправок до Рішення відповідно до набутого досвіду. <http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l33167.htm>

КІНЕЦЬ ПІЛЬГАМ ОФШОРНИХ КОМПАНІЙ ГІБРАЛТАРУ

Європейська Комісія привітала повідомлення британського уряду, який прийняв рекомендації Комісії про проголошення невідсним режим оподаткування Ехемпт Сомрану на Гібралтарі до кінця 2010 року.

Це рішення повинно покласти кінець колишнім офшорним схемам, що діяли на Гібралтарі. Схеми діяльності компаній порушували заборони, викладені в договорі ЄК про державну допомогу, що негативно впливало на ринкову конкуренцію.

Комісар Нілі Кроуз (Neelie Kroes), який видає питаннями конкуренції, прокоментував це так: "Відміна діючого оподаткування гібралтарських компаній — наступний важливий крок до викриття ганебної практики, що порушує договір ЄК".

Кілька цифр:

- на кінець 2003 року кількість пільговиків складала 8464,
- існуючим пільговикам зберуть пільги до кінця 2010 року (така діяльність банків є неприпустимою з погляду законодавства, але дозволе-

на, якщо вона почата до вступу цього законодавства в силу). Якщо пільговик змінить вид власності або рід діяльності до 30 червня 2006 р., тоді пільги збережуться до кінця 2007 р.

- якщо пільговик змінить вид власності або рід діяльності після 30 червня 2006 р., тоді він негайно позбавляється пільги,
- кількість нових членів скорочується до 60% від числа компаній, що залишили схему в 2005 році й до 50% — для тих, хто залишив її в першій половині 2006. Після 30 червня 2006 року нові члени не будуть прийматися.

Вперше Європейська Комісія застосувала такі тверді обмеження на існуючі пільги. Реалізація цих заходів з боку Великобританії негайно обмежить існуючі диспропорції в конкуренції, поступово зменшить їх, скоротивши кількість беніфіціарів схеми й обмеживши спектр їхньої активності.

За інформацією BBC" а також з сайту http://europa.eu.int/comm/external_relations/iraq/intro/index.htm

ЄВРОКОМІСІЯ ЗАСУДЖУЄ ТЕРОРИЗМ

Комісар ЄС з питань зовнішніх відносин і Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер відгукнулася на загибель Рафіка Харірі:

— Європейська комісія беззастережно засуджує жорстокий теракт, внаслідок якого загинув колишній прем'єр-міністр Лівану Рафік Харірі. У минулому ЄК тісно співпрацювала з паном Харірі та його урядом. Завдяки неослабним зусиллям, Харірі став символом просування Лівану шляхом миру, суспільної злагоди та реформ. В демократичній країні немає місця насильству, і ми не повинні допустити свавілля.

Найкращою пам'яттю про загиблого Рафіка Харірі буде проведено в Лівані навесні цього року вільних і законних виборів під незалежним контролем ліванського уряду. ЄК підтримуватиме зусилля, спрямовані на впровадження реформ та зміцнення ліванської демократії, в рамках політики європейського сусідства й угоди зі співробітництва, яка незабаром набере сили. Від імені Єврокомісії я висловлюю глибоке співчуття та щирі симпатії родині загиблого. http://europa.eu.int/comm/external_relations/lebanon/intro/index.htm

ЄВРОПЕЙСЬКА КОМІСІЯ ПРОПОНУЄ ПЛАН "ПЕРЕФОКУСУВАННЯ" ЛІСАБОНСЬКОЇ СТРАТЕГІЇ

Збільшити до 2010 року ВВП Євро-союзу на 3% і створити 6 млн. робочих місць — такий результат повинні принести запропоновані Європейською Комісією заходи. "Європа повинна діяти краще, — заявив Президент комісії Жозе Баррозу. — Загалом, цілі, оголошені в так званій Лісабонській стратегії, були правильними, але їх втілення — незадовільним. Урок останніх п'яти років полягає в

тому, що ми повинні перефокусувати цю стратегію задля досягнення результатів". Ухвалена 2000-го року Лісабонська стратегія покликана до 2010-го зробити ЄС найдинамічнішим та найконкурентнішим утворенням у світі. "Проміжний фініш" програми стане головною темою Європейської Ради (саміту ЄС), що відбудеться у березні. http://www.europa.eu.int/comm/press-room/index_en.htm

АЛБАНІЯ ХОЧЕ СТАТИ «АСОЦІЙОВАНОЮ» ВЖЕ ЦЬОГО РОКУ

Албанія сподівається підписати Угоду про асоціацію та стабілізацію з ЄС уже цього року, а приєднатися до Союзу — 2014-го. Про це оголосив її прем'єр-міністр Фатос Нано. "У 2014 ми святкуватимемо 25 річницю падіння Берлінської стіни, і це здається чудовою датою для нового розширення Євросоюзу", — заявив він. Комісар ЄС з питань розширення Олі Рен перспективи албанської "асоціації" охарактеризував так: "Процес залежатиме від парламентських виборів (вони мають відбутися до липня цього року) та від швидкості реформ". Комісар, однак, додав: "Я стурбований нинішнім політичним кліматом в Албанії, який не є сприятливим для реформ і може позначитися на підготовці до наступних виборів, а також їх проведенні".

<http://euractiv.com>

ЕКОНОМІЧНА МІГРАЦІЯ: ШО РОБИТИ?

Європейська Комісія схвалила так звану "зелену книгу" (тобто пропозиції до обговорення) з підходу ЄС до економічної міграції. Документ має на меті стимулювати відповідну дискусію. Віце-президент Єврокомісії, комісар з питань юстиції, свободи та безпеки Франко Фраттіні заявив: "Настав час обрати висхідний, а не низхідний підхід і почути точки зору всіх зацікавлених сторін. Я цілком свідомий того, що країни-члени, Європейський Парламент, профспілки, роботодавці та інші мають різні точки зор-

у щодо цієї теми й різні потреби". У зв'язку зі зниженням народжуваності і старінням населення в ЄС перед ним встає необхідність в залученні робочих рук з-за меж Євросоюзу. Після проведення започаткованої нині дискусії, у липні цього року Комісія має намір провести масштабні слухання, після чого виробити й представити до кінця 2005-го року основи політики ЄС щодо легальної міграції.

http://www.europa.eu.int/comm/press-room/index_en.htm

ХОРВАТІЯ І ЄС: ПОЧАТОК ПЕРЕГОВОРІВ ПРО ВСТУП

На початку лютого Європейська Комісія оприлюднила свій план переговорів про вступ до Євросоюзу Хорватії. Вони мають розпочатися у березні, хоча це й обумовлюється готовністю Загреб до співпраці з Міжнародним кримінальним трибуналом по колишній Югославії. "Сьогодні Хорватія робить великі кроки в Європу, і ми повинні бути єдиними в тому, щоб досягти наших цілей", — заявив нещодавно переобраний Президент Хорватії Стіпе Месич. Загреб очікує, що переговори про вступ будуть завершені до 2007 року.

Треба зауважити, що згідно з останніми опитуваннями громадської думки в країні, зараз менше 50% хорватів підтримують приєднання їхньої країни до ЄС, тоді як на початку минулого року ця цифра сягала 70%.

<http://euractiv.com>

НОВИЙ-СТАРИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОМБУДСМЕН

Європейський Парламент переобрав Нікіфороса Діамандуроса на посаді Європейського омбудсмена, причому його кандидатуру було підтримано переважною більшістю голосів. Діамандурос обіймає цю посаду з 2003 року. Цікаво, що протягом дворічного періоду число скаржників на діяльність інституції ЄС (а саме такими скаргами займається Європейський омбудсмен) зростає з 2,5 тисяч до 4 тисяч.

Комісар ЄС з питань інституційних відносин Марго Валлстром заявила, що "збільшення скарг відображає не факт погіршення управління в європейських інституціях, а покращення обізнаності громадян щодо їхніх прав". Роль самого Нікіфороса Діамандуроса вона оцінила як "поглиблення відповідальності в управлінських структурах співтовариства".

<http://www.eupolitic.com>

СЛОВЕНІЯ РАТИФІКУВАЛА КОНСТИТУЦІЮ ЄС

Словенія стала третьою країною ЄС, що ратифікувала підписану у жовтні минулого року його Конституцію. Це зробив словенський парламент: "за" проголосували 79 депутатів і лише 4 були проти. Віце-президент Європейської Комісії Марго Валл-

стром зазначила, що цей результат є "потужним сигналом для інших країн-членів щодо переваг, які несе Конституція". Наступною документ може ратифікувати Іспанія, де відповідний референдум відбудеться 20 лютого.

<http://www.eupolitic.com>

БУХАРЕСТ ДЕМОНСТРУЄ ВПЕВНЕНІСТЬ, БРЮССЕЛЬ — СУМНІВИ

Румунія впевнена у своєму вступі в Євросоюз згідно плану. Про це свідчать заяви нового керівництва держави. "Я переконаний, що ми зможемо виконати всі наші зобов'язання до приєднання до ЄС 2007 року", — заявив у Брюсселі прем'єр-міністр Румунії Калін Попеску Тарічану. У ЄС, однак, наголошують на серйозних проблемах, які країні слід вирішити протягом цього часу: корупція, реформа судової системи, надмірна державна підтримка

підприємств. "Я хотів би бачити, що все йде у вірному напрямку, але ми будемо об'єктивними й серйозними у процесі моніторингу подальшого розвитку в Румунії", — заявив Президент Єврокомісії Жозе Баррозу. Комісія має оприлюднити свою доповідь щодо Румунії в жовтні, і у разі відсутності прогресу у вирішенні згаданих проблем Брюссель може рекомендувати відкласти вступ цієї країни до ЄС на рік.
<http://euractiv.com>

ЄС ПРИВІТАВ ІРАКСЬКІ ВИБОРИ І НАДАВ ІРАКУ ДОПОМОГУ

«Першими плюралістичними виборами з 1953 року» назвав загальні вибори в Іраку Європейський Союз. «Ми віддали належне мужності й рішучості іракців, що проголосували на виборах, незважаючи на важку ситуацію з безпекою, — заявив від імені Союзу міністр закордонних справ головної в ЄС Люксембургу Жан Ассельборн. — Ми солідарні з родинами жертв, які постраждали через тероризм під час виборів і співчуваємо їм. Ми вітаємо те, що вибори були проведені в гарних, як на обста-

вини, умовах, і явка виборців була високою». «Незважаючи на великі труднощі, це був великий день для демократії і свободи, — зазначив у своїй заяві Президент Єврокомісії Жозе Баррозу. — Народ Іраку послав потужний сигнал відданості демократичним цінностям, які ми в Європі так цінуємо й захищаємо». За кілька днів до голосування комісія оголосила про виділення 200 млн. євро на допомогу Іраку на додаток до 320 млн., виділених з 2003 року.
<http://www.eu2005/lu/on/index/html>

ЄС ПОНОВАЮЄ ВІДНОСИНИ З КУБОЮ

Європейський Союз тимчасово припинив дипломатичні санкції проти Куби. Таке рішення ухвалила Рада міністрів закордонних справ ЄС після того, як керівництво Куби звільнило з-під варті кількох опозиціонерів, арештованих у минулі роки. "Рада міністрів заявила про свою готовність до постійного діалогу з кубинським керівництвом для досягнення відсутних результатів у політичній та економічній сферах і у справах з прав людини, — повідомив міністр закордонних справ головної в ЄС

Люксембургу Жан Ассельборн. — Більше того, Рада вирішила розвинути інтенсивніші відносини з мирною політичною опозицією та з ширшими верствами кубинського громадянського суспільства через поглиблений і регулярніший діалог". ЄС призупинив відносини з Кубою 2003 року через ув'язнення 75 політичних опонентів режиму Кастро. Міністри закордонних справ вирішили знову повернутися до розгляду кубинського питання до липня цього року.
<http://www.eu2005/lu/on/index/html>

ХТО ОЧОЛИТЬ ВІЙСЬКОВИЙ КОМІТЕТ ЄС?

За повідомленням німецьких медіа, Німеччина намагається отримати найвищу військову посаду в Європейському Союзі. Очікується, що наступного року головного інспектора німецької армії Вольфганга Шнайдермана буде висунуто на найвищу військову посаду в ЄС, і у випадку позитивного результату

він займе посаду голови військового комітету ЄС у 2007 році. Головним завданням військового комітету є нагляд та допомога у розвитку військових груп "швидкого реагування" ЄС. Кожна така група має склад до 1,5 тис. військових і повинна перебувати на гарячі точки у будь-якому місці світу за 15 діб.

НІДЕРЛАНДИ ПЛАНУЮТЬ ВВЕСТИ ЕКЗАМЕНИ ДЛЯ ІМІГРАНТІВ

Уряд Нідерландів планує ввести обов'язкові экзамени для іммігрантів, що приїждять до країни на постійне місце проживання. Згідно з цим планом, іммігранти складатимуть тест на знання мови і повинні мати базові знання про країну. Міністр з питань імміграції Піта Вердонк заявила, що экзамени проходять в тих країнах, де проживають бажані іммігрувати. За словами міністра, для успішного складання экзамену потрібно пройти курс, розрахований на 350 годин, а також заплатити 395 євро. В цю суму входить оплата за экзамен та пакет інформації для підготовки до нього. Втім, окремі політики Нідерландів виступили проти ініціативи уряду. На думку депутатів, экзамен занадто складний та дуже дорогий.

МОЖЛИВЕ СПРОЩЕННЯ ПРАВИЛ ЕКСПОРТУ

Комісар ЄС з питань торгівлі Петер Мандельсон пропонує спростити правила експорту товарів з країн, що розвиваються. Реформування цих правил, за словами пана Мандельсона, буде спрямовано на розвиток торгівлі, а не на створення перешкод. Правила було введено в дію для того, щоб створити сприятливі умови для експорту товарів із менш розвинутих країн та унеможливити різні дискримінаційні заходи щодо них. Таким чином було відкрито ринок для товарів із цих країн. П.Мандельсон закликає вісім найбільших індустріальних країн запропонувати безтарифний та вільний від квот доступ до ринків "великої вісімки" товарів з країн, що розвиваються, протягом декількох років. Він переконаний, що ЄС зробив усе, щоб відкрити доступ до свого ринку, але країнам, які розвиваються, поки що не вистачає комерційної можливості скористатися запропонованими перевагами.
<http://www.europarl.eu.int>

ДОПОМОГА З ПИТАНЬ ЕКСПОРТУ ДЛЯ КРАЇН, ЩО РОЗВИВАЮТЬСЯ

ЄС запровадив удосконалену багатомовну версію Служби сприяння експорту, що працюватиме в режимі реального часу в Інтернеті. За допомогою цієї служби буде надаватися допомога виробникам з країн, що розвиваються, які планують експортувати свою продукцію на ринки ЄС.

Нова Служба надаватиме кілька нових послуг у режимі реального часу, при чому основні послуги забезпечуватимуться англійською, французькою, іспанською та португальською мовами. Також з'явиться новий розділ "Ринок", спрямований на полегшення укладення угод між трейдерами, а також розширена база даних з торгової статистики. Нині ще триває робота над удосконаленням системи, за допомогою якої надаватиметься більш детальна інформація щодо спеціальних вимог до імпорту товарів і внутрішнього оподаткування в країнах ЄС. Очікується, що цю роботу буде

закінчено в першій половині 2005 р.

Комісар ЄС з питань торгівлі Петер Мандельсон сказав: "Це ще один конкретний спосіб допомогти країнам, що розвиваються, здійснювати експорт до ЄС. Європейський Союз продовжуватиме робити такі конкретні кроки у світі, де нетарифні перешкоди залишаються насправді останнім бар'єром на шляху до наших ринків для найбідніших країн. Я маю приємність повідомити вам, що протягом 2005 року на цьому сервісному сайті з'явиться ще більше додаткових послуг."

Доступ до цієї служби знаходиться на сайті: <http://export-help.cec.eu.int>

У ЄС НАБРАЛИ ЧИННОСТІ НОВІ ПРАВИЛА ЗАХИСТУ АВІАПАСАЖИРІВ

У середині лютого в Європейському Союзі набрали чинності нові правила захисту прав пасажирів. Відтепер у випадку відмовлення пасажирів літати авіарейсом, квиток на який він забронював раніш, авіакомпанії будуть повинні сплатити йому від 250 до 600 євро компенсації, в залежності від довжини маршруту.

"Для громадян це є конкретним прикладом тих переваг, що надає Союз у повсякденному житті", — відзначив віце-прези-

дент Єврокомісії, комісар ЄС із питань транспорту Жак Барро. Нові правила будуть стосуватися не тільки пасажирів, що вилітають з аеропортів ЄС, але і тих, котрі летять у ЄС із третіх країн.

Крім того, Єврокомісія представила ще один проект регулювання (різновид законодавства ЄС), покликаний захистити права людей з обмеженою мобільністю, тобто інвалідів. Законопроект передбачає надання їм безкоштовної допомоги в аеропортах і при посадці в літак.

ЄС: ЗНАЧНИЙ РІСТ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ЗАМОВЛЕНЬ

У грудні 2004 року об'єм індустріальних замовлень у країнах Єврозони виріс на 8,8% у порівнянні з листопадом цього ж року. Про це повідомляє Евростат. Також, за його оцінкою, ріст індустріальних замовлень у цій частині Європи склав 1,7% у листопаді та 0,1% в жовтні.

Нові замовлення в EU25 виріс на 11,0% в грудні 2004 року, після незначного росту

(0,4%) в листопаді та 1,0% в жовтні.

Для порівняння, в грудні 2004 року відносно грудня 2003 року індустріальні нові замовлення збільшилися на 17,0% в Єврозоні і до 18,9% в EU25. Середній індустріальний індекс замовлень протягом усього року 2004, порівняного з 2003, виріс до 8,5% в Єврозоні і до 8,3% в EU25.

<http://europa.eu.int/comm/>

Довідка

Службу сприяння експорту, започатковану Європейською Комісією у лютому 2004 р., було створено, щоб допомогти експортерам з країн, що розвиваються, із доступом до ринку ЄС. За час її роботи цією Службою скористалися 484 тис. разів із середнім показником 1 450 запитів на день. Усі зацікавлені активно користувалися поштовою скринькою Служби, у результаті чого Комісією було детально опрацьовано більше 890 інформаційних запитів. Зворотна інформація, отримана від користувачів бази даних, стала основою для розробки нових послуг.

Сьогодні в режимі реального часу надаються нові послуги, які допомагають зробити службу більш корисною для експортерів з країн, що розвиваються. Вона включає багатомовну версію (англійську, французьку, іспанську та португальську) кількох сервісів: торгову статистику 25 країн ЄС; нові розділи "Ринок" і "Контакти". На сайті можна отримати також більш детальну інформацію щодо усіх типів транскордонних переміщень, включаючи тарифні квоти, кількісні обмеження, заходи спостереження за імпортом, ввізні та індикативні ціни, антидемпінгові заходи та спеціальні схеми генеральних преференцій.

Тепер користувачі бази даних можуть побачити більш комплексну картину щодо заходів, які застосовуються до торгових операцій у країнах ЄС, включаючи прямий доступ до відповідного законодавства.

ЧЕРГОВА ЗУСТРІЧ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВО- ТЕХНОЛОГІЧНОГО ЦЕНТРУ

У середині лютого представники Єврокомісії, країн-членів ЄС і країн-кандидатів зібралися в Києві, щоб проаналізувати результат засідання правління Українського Науково-технологічного Центру (УНТЦ), яке відбулося 10 лютого. На 19-й зустрічі правління затвердило 10 регулярних проектів, які цілком або частково фінансуються з бюджету ЄС (наприклад, програма ядерної безпеки Tasic). Загальний внесок ЄС складає 1 030 000 євро.

Проєкти стосуються різних сфер, наприклад, біологічних (дослідження нових протиракових препаратів) або екологічних (ліквідування наслідків небезпечних хімічних забруднень). Деякі проекти фокусуються на соціальних темах, таких, як переговори з офіційною владою або тренінги для науковців України та Кавказу.

Правління активно підтримує УНТЦ у дотриманні програми досліджень і розвитку, особливо стосовно взаємодії з Національною академією наук України, і зазначає, що варто розвивати спільні фінансовані проекти в перспективних напрямках досліджень.

Учасники зустрічі обговорили взаємодію Центру з підприємствами країн ЄС, а також координацію діяльності з країнами ЄС. Стратегія Центру — працевлаштування колишніх науковців, які працювали над створенням зброї масового знищення, а також комерціалізація мирних технологій, що були спрямовані на виробництво цієї зброї.

Український центр науки й технологій зацікавлений у поширенні інформації про його науковий потенціал, у створенні мережі зацікавлених компаній та інститутів, у координуваному співробітництві. Цим питанням буде присвячено спільний семінар УНТЦ-НАТО, який пройде в Києві 25—27 травня 2005 року.

ЄВРОПА ПІДКОРЮЄ КОСМОС

Європейське космічне агентство здійснило запуск своєї ракети Ariane 5-ECA. Могутній космічний апарат, що сягає 50 метрів у висоту, стартував із космодрому Куру, що в Британській Гвіані, і підняв на навколоремну орбіту супутники загальною вагою 8000 кілограмів.

Це був перший запуск після невдачі в 2002 році, коли керування ракетою було втрачено та її довелося знищити. Компанія ArianeSpace, яка за дорученням Європейського космічного агентства проводить ці запуски, вважає, що вдалий запуск зміцнить її позиції на ринку космічної техніки та послуг.

Використання новітньої ракетно-носія дозволить скоротити витрати на запуск із 30—40 тис. доларів за кілограм до 15—20 тис. доларів.

Ariane 5-ECA може виводити на геостаціонарну орбіту відразу кілька супутників загальною вагою до 10 000 кілограмів.

Цей запуск був апробацією нових механізмів та агрегатів ракети. На орбіту були доставлені іспанський військовий супутник зв'язку XTAR-EUR і експериментальний космічний апарат SlosSat, що буде проводити в космосі експерименти з рідинами.

Два нові розгінні блоки ракети використовують більше пального і дають більшу тягу, ніж попередня модифікація. Удосконалено також двигун "Вулкан", що включається на наступних стадіях польоту.

Комісія з розслідування інциденту в 2002 році прийшла до висновку, що причиною невдачі міг стати витік у контурі охолодження сопла "Вулкану". В результаті сопла деформувалося, ракета зійшла з розрахункової траєкторії польоту, і спрацював механізм самознищення.

За матеріалами BBCrussian.com

Довідка

Український Науково-технологічний Центр (УНТЦ) — міжурядова некомерційна організація, заснована в 1993 році трьома країнами-донорами (США, Канадою й Швецією, на зміну яким у 1997 році прийшов Європейський Союз) і Україною, Азербайджаном, Грузією, Узбекистаном та Молдовою, які пізніше приєдналися до протоколу. Японія також бере участь у якості донора.

Діяльність Центру присвячена нерозповсюдженню технологій і експертиз, що стосуються ядерної зброї та систем транспортування. Головна мета

Центру — допомога в здійсненні дослідницьких програм з мирного використання елементів зброї масового знищення, а також заохочення комерціалізації військових технологій.

Із дня заснування Центр започаткував більш як 800 проектів. У них взяли участь понад 12 тисяч учених, 2300 з яких раніше працювали над створенням ядерної зброї. Фонди організації, завдяки внескам усіх донорів, склали \$113 млн, при цьому доля ЄС — 17% (кошти, виділені через програму Tasic).

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

ЯК ЧАСТИНА
СИСТЕМИ
ГРОМАДСЬКОГО
ЗАХИСТУ
В ЄВРОПЕЙСЬКИХ
КРАЇНАХ

Системи охорони здоров'я (ОЗ) в країнах Європи формуються внаслідок взаємодії між багатьма комплексними факторами.

Це демографічний (густота та розподіл населення, вікова структура, захворюваність, смертність), екологічний (клімат та навколишнє середовище), культурний (поведінка, освіта, навчання), економічний (галузева структура промисловості та структура зайнятості, рівень розвитку), соціальний (схеми захисту), медичний (медична практика), технологічний (доступність найбільш ефективних засобів) чи юридичний (встановлена практика). ОЗ є елементом соціальної структури і залежить від її організації, оскільки у різних країнах по-різному розвинені медичні послуги та диференційні ознаки. Існує стільки ж систем ОЗ, скільки країн, і існує багато досліджень відмінностей між ними. Ми розглянемо їх щодо фінансування, структури системи, медичної практики та користування медичними послугами.

Фінансування відображає різні можливості мобілізації ресурсів

Організація Економічного Співробітництва та Розвитку (ОЕСР) встановила, що різке зростання ви-

трат на ОЗ зумовлено зростанням цін та збільшенням користування медичними послугами. Структура витрат на ОЗ відображає, що вони фокусуються на досить незначній частині населення. В деяких країнах 5% населення сплачує 50% витрат на ОЗ. В середньому, ті, кому за 65, складають 1/4 населення

працездатного віку. Якби витрати на ОЗ для груп ризику не були розподілені на все суспільство, ці люди були б не в змозі заплатити за лікування, якого вони потребують, і вірогідно, їх здоров'я, яке в будь-якому разі є гіршим, ще більше погіршилось би.

Соціалізоване фінансування витрат на ОЗ передбачає застосу-

вання принципу солідарності, що означає розподіл ризиків на все населення, і сприяє фінансуванню системи в залежності від доходу, через оподаткування чи соціальні внески. Це єдина форма доступу до лікування, яка є в основному міжвіковою. В середньому, громадсько-державні витрати на ОЗ, що в основному складаються з витрат на соціальний захист, становлять від 70 до 85% всіх витрат на ОЗ в ЄС. Країни з низьким ВВП мають найнижчі рівні соціального фінансування. Варіювання складає від 91.8% для Люксембургу до 57.7% для Греції.

Дві моделі та широкий спектр варіантів фінансування системи ОЗ

Сучасні форми соціального захисту з'явилися з початком промислової ери. Спочатку це була модель суспільства взаємних вигод XIX та першої половини XX ст. Протягом XX ст, громадський захист розвивався на основі двох моделей: перша — обов'язкового соціального страхування, і друга — створення системи національних медичних послуг. Ці моделі відомі

як системи Бісмарка та Беверіджа, відповідно до їх засновників.

Канцлер Німеччини фон Бісмарк досяг зменшення соціального напруження, ввівши у 1880 році план страхування, що забезпечував захист від соціальних ризиків шляхом страхування. Він зробив страхування обов'язковим як для робітників, так і для службовців та ввів співвідношення між внесками та отримуваним доходом. Перший закон, що встановлював принцип обов'язкового соціального страхування, було прийнято у Німеччині в 1881 році і стосувався він страхування від хвороб. Закон базувався на практиці, що на той час працювали 10 000 лікарняних кас.

Коли Великобританія реорганізувала свою систему лікарень протягом Другої світової війни, вона застосувала інший підхід: національну систему ОЗ. Ця модель була розроблена за завданням лорда Беверіджа і пізніше встановлена на основі чотирьох основних принципів:

- ✦ Охоплення всього населення;
- ✦ Повний захист, що передбачає гарантії незалежно від ризику;
- ✦ Єдина система, що вимагає централізованого національного управління;
- ✦ Узгодженість вигод, за яких пропозиція відповідає потребам.

Структура та фінансування витрат на ОЗ усіх європейських країн базується на одному з двох підходів. Спочатку модель Бісмарка розповсюдилась у найбільш промислово розвинених країнах. Захист зводився до захисту найманих працівників, а згодом поступово поширився на все населення, за винятком Німеччини та Нідерландів, де певні групи (в основному ті, що мають прибуток, що перевищує середній) можуть або повинні придбати приватну страховку.

У північноєвропейських країнах різноманітні реформи призвели до виникнення різних систем ОЗ у 1960-их. Частково вони перейняли британський досвід, але в той же час базувались на принципах соціального страхування та місцевого управління системою. Ця комбінація відома як Північна модель.

У Середземноморських країнах радикальні політичні зміни 1970-их

призвели до реформування національних систем ОЗ за моделлю Беверіджа.

Системи соціального страхування в основному пропонують захист в залежності від категорії. У Бельгії є дві окремі системи: перша, що охоплює все населення окремо від працівників, що працюють на своїх підприємствах, та друга, що охоплює працівників, що працюють на своїх підприємствах, що покриває лише основні ризики.

У Франції існує три системи: для найманих працівників та державних службовців, для працівників, що працюють на своїх підприємствах, та для фермерів. У Німеччині громадяни, дохід яких перевищує певну межу не підлягають обов'язковому страхуванню. У Нідерландах громадяни, дохід яких перевищує певну межу не включені в державну систему. Ці системи управляються соціальними партнерами. У країнах з обов'язковим соціальним страхуванням можна виділити дві системи для покриття витратів на охорону здоров'я:

- ✦ В одній групі країн, що включає Бельгію, Люксембург та Францію існує механізм компенсації витратів на ОЗ. Застрахована особа має право вільного вибору провайдера медичних послуг, з яким укладено або ні національну угоду.
- ✦ Друга група — Австрія, Німеччина та Нідерланди — надають допомогу товарами. В цих країнах пацієнт, застрахований за обов'язковим медичним страхуванням, одержує безкоштовно лікування, якого він потребує, за умови, що він користується послугами провайдера, занесеного до переліку на підставі договору між системою та провайдером або його представником.

Соціальна система захисту передбачає, що пацієнт одержить те лікування, якого він потребує в залежності від стану його здоров'я. В цих країнах лікарі загального профілю виконують роль "швейцара /диспетчера": він направляє пацієнта до спеціаліста.

У країнах з національною системою ОЗ надання лікування та гарантія доступу до нього інтегровані

в єдину організацію. Саме держава, централізовано або ні, задовольняє потребу громадян у лікуванні. Взагалі, пацієнт не має сплачувати платежі, крім як за будь-які стандартні видатки. Покриття зазвичай всеохоплююче. В більшості країн система ОЗ фінансується через оподаткування (Великобританія, Ірландія, Данія, Фінляндія, Швеція, Норвегія, Португалія).

Незважаючи на ці фундаментальні відмінності, системи ОЗ протягом останніх 20 років зазнали значних змін через необхідність обмежувати видатки на ОЗ. Таким чином кожна модель інкорпорувала управління та технології фінансування, що лежать в основі іншої, і системи ОЗ перетворились на гібридні системи. Основна причина таких тенденцій в тому, що перед системами постають однакові проблеми. Перша — різке зростання витрат на ОЗ внаслідок декількох факторів, таких як швидкий розвиток нових витратних медичних технологій, висока ціна нових лікарських засобів та медикалізація соціальних проблем.

По-друге, спад в економічному зростанні, спроби забезпечити надійне державно-громадське фінансування та бажання зменшити виробничі затрати, для того щоб створити зайнятість, здійснюють значний тиск на можливості колективного фінансування. І врешті решт, демографічне старіння населення суттєво обтяжує колективне забезпечення витрат на медичне обслуговування. ■

За матеріалами Проекту Європейського Союзу "Фінансування і управління в сфері охорони здоров'я України".

Загальна мета проекту полягає в сприянні розвитку ефективного і дієвого фінансування та управління у сфері охорони здоров'я та створення необхідних умов для запровадження соціального медичного страхування. Основна діяльність Проекту у 2005-2006 рр. передбачатиме правову підтримку впровадженню обов'язкового медичного страхування в Україні, а також розвитку організаційних та практичних аспектів у його реалізації.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ТА ВНУТРІШНІЙ РИНОК ЄС

У минулому році в м. Гаага (Нідерланди) пройшла конференція "ЄС — Формування єдиної громади в сфері охорони здоров'я", в якій взяли участь більше 400 керівників, що працюють у сфері охорони здоров'я в 25 країнах — членах ЄС.

Учасники конференції обговорювали, як політика ЄС впливає на фінансування, організацію та якість послуг охорони здоров'я в країнах Євросоюзу, щоб визначити єдину політику ЄС у сфері охорони здоров'я.

На конференції зазначалося, що національні системи охорони здоров'я все більше підпадають під прямий чи непрямий вплив законодавства та політики ЄС. Велика кількість внутрішніх чинників та процесів впливають на розвиток національних систем охорони здоров'я багатьох країн Європи. До таких чинників можна віднести зростаючу вимогливість громадян, зростаючі очікування населення, переміщення пацієнтів та професійних

медиків через кордони, старіння населення та стрімкі технологічні зміни. Ці факти та спільні проблеми не дозволяють зробити висновок, що Європі потрібна єдина пан-Європейська система охорони здоров'я.

Існуючі національні системи охорони здоров'я діють у відповідному історичному та культурному контексті. Якщо залишити в стороні питання політичних можливостей, сама по собі пан-Європейська система охорони здоров'я не гарантує якості медичних послуг.

Останнє найкращим чином має забезпечуватись на місцевому рівні. Однак важливо розуміти й враховувати Європейській підхід та вплив на охорону здоров'я.

На конференції на шести паралельних засіданнях велися обговорення таких тем:

ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я ТА ВНУТРІШНІЙ РИНОК ЄС

Учасники цієї дискусії дійшли висновку, що на рівні ЄС існує протиріччя між результатами з точки зору охорони здоров'я та економічними й фінансовими питаннями, які стають дедалі гострішими. Європейський суд юстиції був часто змушений відповідати на прохання надати роз'яснення щодо цього питання, і часто з різною долею успіху. Існує багато підтверджень взаємного зв'язку між певними категоріями товарів (алкогольні напої, тютюн, харчові продукти та споживчі товари тощо) та громадським здоров'ям. Оскільки внутрішній ринок ЄС регулює обіг цих товарів та відповідних послуг (реклама або сприяння збуту), то існує величезний потенціал для здійснення впливу на громадське здоров'я через дієве ринкове законодавство. Уже настав час медичній спільноті звернути належну увагу на це питання.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ТА ПЕРЕМІЩЕННЯ ЧЕРЕЗ КОРДОН

Є досить багато випадків, коли хворі у пошуках гідного лікування переїжджають у іншу країну. Або навпаки, лікарі їдуть допомагати своїм колегам з іншої держави ЄС. Відповідна практика має позитивний досвід, і про це доповідали учасники конференції. Спеціалісти вважають, що Європейська Комісія має створити форум, в рамках якого на основі єдиного банку даних буде здійснюватися моніторинг професійної мобільності лікарів. Тому дуже важливими факторами є прозорість та бажання обмінюватися інформацією щодо професійної реєстрації. Було визнано, що не всі національні уряди спроможні повною мірою забезпечити капітальні інвестиції в сферу охорони здоров'я, і тому є неминучим приватне інвестування. Приватні інвестори звернулися до органів, що регулюють податки та сферу охорони здоров'я, з проханням сформулювати та запровадити їх ініціативи.

ІНТЕРНЕТ І МЕДИЦИНА

"Електронна" охорона здоров'я — інструмент забезпечення відповідного рівня інформації, можливості вибору, які необхідні для європейських споживачів та пацієнтів. Тому не можна сьогодні формувати політику в сфері охорони здоров'я без врахування "електронної" системи охорони здоров'я як її невід'ємної складової частини. Інтернет-медицина повинна складатися з багатьох комунікаційних каналів, з тим, щоб забезпечити і доступ, і його безперервність. Інтернет-медицина — це процес співпраці, який посилює та змінює взаємодію між учасниками систем соціального захисту та охорони здо-

ров'я. Міністри охорони здоров'я європейських країн повинні сформулювати принципи інтегрування електронної системи охорони здоров'я в державні системи соціально-го захисту та охорони здоров'я.

ФАРМАЦЕВТИЧНА ПРОДУКЦІЯ ТА ТОВАРИ МЕДИЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Необхідно забезпечити інформованість пацієнтів щодо появи нових ліків, їх властивостей та умов їх використання. Крім того, існує гостра необхідність в забезпеченні більшої прозорості в питаннях клінічних випробувань медикаментів та законодавчого регулювання їх впровадження. Необхідно також сформулювати поняття інновації та стимулювати проведення досліджень порівняльних даних про ліки та нові технології в галузі охорони здоров'я на європейському рівні.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я У МІСЦЕВИХ ГРОМАДАХ

Первинна медична допомога та громадське здоров'я мають бути пріоритетними напрямками в процесі розвитку систем охорони здоров'я. Запропоновано створити Європейський форум первинної медичної допомоги.

ДОВГОТРИВАЛА МЕДИЧНА ДОПОМОГА

Відомо, що середній вік жителів Європи невпинно збільшується. Суспільство ЄС повинно сформулювати адекватне бачення цього питання. Настання періоду медичної залежності літніх людей (які не тільки є споживачами довготривалої допомоги, а скоріше підтримують її) необхідно відтягнути на якомога дальший час. Цього можна досягти через організацію громадської кампанії сприяння здоровому способу життя серед літніх людей. ■

За матеріалами Проекту Європейського Союзу "Фінансування і управління в сфері охорони здоров'я України та бюлетеню "Сімейний лікар".

Тел/факс редакції (044)244-29-13, e-mail: ukrsvit2003@ukr.net.

ЛІСАБОНСЬКА ДЕКЛАРАЦІЯ СТОСОВНО ПРАВ ПАЦІЄНТА

Прийнята 34-ою Всесвітньою медичною асамблеєю,
Лісабон, Португалія, вересень/жовтень 1981 року.

Права пацієнта:

1. Пацієнт має право вільно вибрати свого лікаря.
2. Пацієнт має право отримати допомогу від лікаря, який вільний від будь-якого зовнішнього впливу при винесенні своїх клінічних або етичних рішень.
3. Пацієнт має право погодитись або відмовитись від лікування після отримання адекватної інформації.
4. Пацієнт має право вважати, що його лікар буде поважати конфіденційний характер медичних і особистих даних про нього.
5. Пацієнт має право вмерти з гідністю.
6. Пацієнт має право прийняти або відхилити духовну й моральну підтримку,

включаючи допомогу духовної особи відповідної конфесії.

"Пацієнт" у дослівному перекладі означає "той, що страждає".

У документах Всесвітньої Організації Охорони здоров'я (ВООЗ) і законах багатьох країн це поняття визначається як "особа, що потребує медичної допомоги, незалежно від стану здоров'я".

За існуючими в Європі нормами, пацієнти названі споживачами послуг системи охорони здоров'я. Сьогодні права пацієнтів стали важливим елементом у політиці більшості Європейських країн, усе більша їх кількість підтримує права особистості як споживача послуг системи охорони здоров'я.

ЩО ТАКЕ АГЕНЦІЯ З ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ПРАВ?

Ще до січня 2007-го року в Євро-союзі почне працювати Агенція з фундаментальних прав — новий орган, покликаний стежити за дотриманням основних прав і свобод людини в країнах-членах ЄС. Він замінить існуючий нині Європейський центр з питань расизму і ксенофобії. Діяльність Агенції базуватиметься на виписаній у Конституції ЄС Хартії з фундаментальних прав і Європейській конвенції з прав людини. Конкретні пропозиції Європейської комісії щодо функціонування головної правозахисної структури ЄС будуть оприлюднені в травні.

"Комісія завжди серйозно ставилася до забезпечення балансу між елементами свободи, безпеки і правосуддя, — заявив на слуханнях у Брюсселі віце-президент ЄК, комісар ЄС з питань юстиції, свободи та безпеки Франко Фраттіні. — ЄС повинен гарантувати високий рівень безпеки таким чином, щоб цілком дотримувалися і свободи".

"Нова агенція, наскільки ми собі це уявляємо, не є чимось тим, що запроваджує моніторинг стосовно держав-членів, вона також не повинна бути форумом, що визначатиме стандарти", — зауважив міністр юстиції

Люксембургу Люк Фрайден, чия країна зараз головує в ЄС. Очікується, що новий орган розроблятиме рекомендації щодо європейської звітності з прав людини на основі власних досліджень.

"Це має бути незалежний орган зі свободою дій та достатніми ресурсами для збирання інформації та консультування установ ЄС", — сказав журналістам Комісар Фраттіні.

Під час громадських консультацій з приводу цього питання декілька промовців зазначили, що агенція не повинна дублювати функції вже існуючих організацій із захисту прав людини.

Тим не менше, така впливова правозахисна організація, як Міжнародна амністія, має сумнів щодо того, чи принесе користь агенція, яку її планується створити. Її представники висловили думку, що Агенція з фундаментальних прав відіграватиме незначну роль, оскільки держави-члени не дозволять їй "виконувати будь-який нагляд за дотриманням прав людини на своїх власних територіях". Межі завдань агенції та її повноваження поки що залишаються нез'ясованими.

<http://www.eupolitix.com>

ЗА КЛЮЧОВІ ПОЗИЦІЇ В АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕГОНАХ

Євросоюз має намір суттєво підвищити конкурентоспроможність своєї автомобільної промисловості. Для втілення в життя відповідної ініціативи

Єврокомісії створено групу високого рівня "Автомобілі-21". Метою групи є вироблення відповідних рекомендацій. "Я переконаний, що ЄС може конкурувати на світовому ринку, якщо ми запропонуємо вищу якість, кращі технології та кращий сервіс, — заявив віце-президент Єврокомісії, комісар з питань підприємництва та індустрії Гюнтер Ферхойген. — Я хотів би, аби група "Автомобілі-21" виробила конкретні, рішучі та інноваційні ідеї та рекомендації щодо того, як ми можемо завоювати ключові позиції в глобальних автомобільних перегонках". Основними конкурентами європейських автовиробників є американці та японці. Перша зустріч новоствореної групи відбудеться у березні. http://www.europa.eu.int/comm/press_room/index_en.htm

В ЄС БУДУТЬ ЄДИНІ ПОСВІДЧЕННЯ ВОДІЇВ

Транспортний комітет Європейського Парламенту схвалив нове законодавство ЄС, що передбачає єдину форму прав на водіння транспортних засобів в усьому Союзі. Єдині "права", які придуть на заміну близько 100 різновидам нинішніх посвідчень, матимуть форму кредитної картки, в яку буде вмонтовано мікročіп з інформацією про водія. Передбачається, що посвідчення видаватиметься на 10 років для водіїв легкових автомобілів та мотоциклів і на 5 років — для водіїв вантажівок і автобусів. Після закінчення терміну дії посвідчень потрібно буде складати повторні іспити.

Законопроект був схвалений у жовтні минулого року Радою ЄС, і тепер затверджений транспортним комітетом Європарламенту. Після цього країни-члени ЄС матимуть 10 років на заміну нинішніх національних водійських посвідчень єдиними загальносоюзними.

<http://www.europarl.eu.int>

ЄВРОПАСС — ДОКУМЕНТ ДЛЯ ШУКАЧІВ РОБОТИ В ЄС

Президентство ЄС та Єврокомісія поголомили про початок імплементації проекту Європасс, покликаною полегшити процес працевлаштування в ЄС — як тим, хто шукає роботу, так і роботодавцям. Європасс — це набір документів, які міститимуть вичерпну інформацію про робітника. Він складатиметься з п'яти елементів:

- єдиної для всіх країн ЄС анкети;
- так званого мовного паспорту, що засвідчує знання мов;
- паспорту мобільності, що засвідчує досвід роботи в інших країнах;
- документу про ступінь освіти;
- документу, що свідчить про професійну кваліфікацію людини.

"Для всіх тих, хто звертається за роботою або вивчає таку можливість, дуже важливо, щоб їхня кваліфікація і компетенція були чітко зрозумілими й належним чином оціненими, — заявив комісар ЄС з питань освіти, тренінгу та культури Ян Фігель. — Європасс допоможе їм у цьому будь-де в Європі та у власних державах".

<http://europass.cedefop.eu.int>

ЄС РОЗВИВАЄ ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Про започаткування дев'яти нових програм з транскордонного співробітництва всередині ЄС та в рамках Європейської політики сусідства оголосила Данута Хубнер, комісар ЄС, що відповідає за регіональну політику. Загальна кількість населення регіонів, які братимуть участь у програмах, становить 57 млн. чоловік, і дві з них стосуються співробітництва у трикутниках

Угорщина—Словаччина-Україна і Польща—Білорусь—Україна. Започатковані комісією проекти спрямовані на покращення прикордонної інфраструктури у цих країнах, розвиток транспортної мережі, допомогу малому та середньому бізнесу, туризму тощо. Протягом 2004—2006 років на їхнє втілення у життя передбачено 260 млн. євро.

www.delukr.cec.eu.int

ТРАНСКОРДОННІЙ ЗЛОЧИННОСТІ — НІ!

Європейська Комісія представила свої пропозиції, покликані посилювати боротьбу з організованою транскордонною злочинністю всередині ЄС і позбавити злочинні угруповання можливості користуватися відмінностями національних законодавств і правил країн-членів. Зокрема, комісія пропонує суворіше карати лідерів та учасників таких угруповань: щонайменше 10 років ув'язнення присуджувати їхнім лідерам і 5 років — рядовим учасникам. Брюссель також закликає налагодити всередині Союзу

обмін інформацією про засудження членів злочинних угруповань, гармонізувати національні закони задля ефективного й швидкого переслідування тих, хто здійснив злочин в одній країні-члені і втік до іншої.

"Якщо злочинці думають, що Євросоюзу притаманний м'який підхід до злочинності, то вони помиляються", — заявив комісар ЄС з питань юстиції, свободи та безпеки Франко Фраттіні.

http://www.europa.eu.int/comm/press_room/index_en.htm

Проект ТАСІС Бістро

«ПРОТИДІЯ ВИРОБНИЦТВУ ТА ВЖИВАННЮ ПІДРОБНИХ ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ РОСЛИН»

Проєкт, який має стати прикладом партнерства недержавних та державних установ, передбачає наступні складові:

— надання юридичних консультацій Верховній Раді щодо поліпшення правової бази з питань, що відносяться до компетенції проекту;

— здійснення інформаційної кампанії для кінцевих споживачів, дистриб'юторів та органів влади, мета якої — роз'яснення шкідливих наслідків для економіки, навколишнього середовища та здоров'я громадян від вживання підробних засобів захисту рослин.

Проект виконуватиметься разом з Міністерством аграрної політики, агрохімічним комітетом Європейської бізнесової асоціації, який представляє в Україні

Відповідно до проектної заявки Верховної Ради України, Представництво Європейської Комісії в Україні визначило виконавцем проекту "Протидія виробництву та вживанню підробних засобів захисту рослин", що реалізується в рамках програми Бістро, консорціум HTSPE. Термін виконання проекту складає 12 місяців.

європейських виробників засобів захисту рослин та іншими зацікавленими суб'єктами. Інформаційна кампанія буде організована членом консорціуму — компанією GFA.

Ринок виробництва сучасної агрохімічної продукції має великі перспективи в Україні. Якість продукції, та екологічні наслідки її використання є вирішальними

факторами виробництва первинної сільськогосподарської продукції та її переробки. Відповідно до оцінок цього сектору, близько 20 % засобів захисту рослин складають:

- 1) підробки,
- 2) нелегально імпортовані,
- 3) незаконно перепаковані.

Приблизно у 50 % невеликих упаковок містяться підроблені речовини. Така ситуація викликає втрату довіри до офіційних виробників і дистриб'юторів, виникнення проблем із здоров'ям та фінансових втрат фермерів. У державний бюджет не надходять відповідні податки, українські продовольчі товари втрачають репутацію на світових ринках, а це перешкоджає розвитку дієвої ринкової економіки.

Відповідно до політики справедливої та прозорої конкуренції, яку проголосив новий уряд України, дотримання інтелектуальних прав власності та норм діючого законодавства є передумовою сталого економічного розвитку, захисту здоров'я та безпечною для навколишнього середовища сільськогосподарського виробництва. ■

<http://www.delukr.ccc.eu.int/site/page1137.html>

ГРАНТИ ВІД ЖАНА МОННЕ

Єврокомісія вирішила надавати гранти університетським програмам, націленим на забезпечення євроінтеграції. Новий проект відбудуватиметься в рамках Акції Жана Монне. Грантами в підтримку євроінтеграційних процесів будуть нагороджуватися академічні навчальні заклади. У рамках проекту заохочуватимуть педагогів та молодих учених, у тому числі й з університетів України.

Акція Жана Монне надає фінансову підтримку:

— представникам кафедр фонду Жана Монне "ad personam" (особам, які займаються вивченням процесів європейської інтеграції);

— модульним курсам (курсам з питань євроінтеграції обсягом мінімум 30 навчальних годин);

— європейським центрам майстерності Жана Монне (багатодисциплінарним структурам, що поєднують наукові, гуманітарні та документальні ресурси з вивчення єв-

роінтеграції та наукові дослідження в рамках одного або кількох університетів);

— міжнаціональним дослідницьким групам (спільним науковим проектам, де беруть участь як мінімум три представники кафедр Жана Монне, центри майстерності та/або національні асоціації з як мінімум трьох країн);

— європейським співтовариствам або науковим асоціаціям ЄС (національним асоціаціям професорів і вчених, які спеціалізуються з питань євроінтеграції);

— конференціям, семінарам, публікаціям на теми європейської інтеграції;

— молодим ученим, які бажають займатися дослідницькою роботою за кордоном.

Останній термін подання заяв — 31 березня 2005 року. Більш докладна інформація викладена на сайті:

http://europa.eu.int/comm/education/programmes/ajm/calls/index_en.html

ЩЕ ОДИН УСПІШНИЙ РІК ДЛЯ ПРОГРАМИ Erasmus

Програма обміну Erasmus, названа на честь Еразма Роттердамського, продовжує успішно розвиватися. За 2003/2004 навчальний рік у цілому обмін студентами і викладачами зріс майже на 10%.

За той же період істотно збільшилася загальна кількість студентів міжнародної мережі Erasmus — на 9,4%. Такий само показник і для викладацького складу, за даними Національних агенцій Socrates-Erasmus. Більшість із 30 країн, які беруть участь у проекті, відзначають зростання мобільності та інтенсивності обміну студентами й викладачами. Іспанія залишається найбільш популярною країною для студентів, а Німеччина — для викладачів.

"У минулому році більш як 150 тисяч європейських громадян скористалося програмою обміну Erasmus, а це безумовна ознака успіху, — говорить Ян Фігель, спеціальний уповноважений у справах освіти, навчання, культури й мультилінгвізму. — Найближчим часом заохочення до навчального обміну залишиться пріоритетом у діяльності нашої комісії. Ми очікуємо, що до 2011 року кількість студентів міжнародної мережі Erasmus зросте до 3 мільйонів, тобто щорічно збільшуватиметься на 300 тисяч осіб".

1. Студентський обмін у мережі Erasmus

Erasmus надає молодим людям (студентам, починаючи з другого року навчання, а також аспірантам та докторантам) можливість навчання на період 3—12 місяців в університеті або вузі іншої країни-учасниці угоди зі студентського обміну.

У 2003/2004 навчальному році кількість студентів у мережі Erasmus продовжувала зростати як у 15 країнах Євросоюзу (плюс Ісландія, Ліхтенштейн та Норвегія), так і в країнах-кандидатах — Болгарії та Румунії. Туреччина

настане повноправним членом мережі Socrates у 2004/2005. Усього в 2003/2004 навчальному році число студентів у мережі Erasmus становило 135 586 чоловік, що на 9,4% більше, ніж у попередньому році.

Кількість студентів із 18 європейських країн зросло з 8,4% до 15,6%. Іспанія прийняла 22 тисячі студентів, Франція — 19 тисяч, Німеччина — 16 тисяч. Саме ці країни найчастіше вибирають студенти для навчання за обміном. Саме Іспанія, Франція та Німеччина посилають найбільшу кількість студентів в інші європейські країни — 20 тисяч щорічно. Найбільшою популярністю серед країн, які нещодавно приєдналися до ЄС, користується Литва (в минулому навчальному році країна прийняла на 56% більше студентів). Загальний показник студентського обміну з країнами-кандидатами виріс на 25%.

2. Обмін викладачами в мережі Erasmus

Erasmus також проводить короткі підготовчі курси для викладачів і тим самим сприяє адаптації нових кадрів в університетах інших європейських країн. У 2003/2004 навчальному році число викладачів мережі Erasmus склало 18 476, що на 9,3% вище показників попереднього року.

Показники обміну викладачами зросли на 8,1% для країн-членів ЄС і на 13,1% для країн-кандидатів. Особливий прогрес спостерігався в Латвії, Болгарії, Литві та Португалії. Викладачі, які представляють сфери освіти/навчання та математики/інформатики, частіше за інших брали участь у програмі обміну. Найбільша кількість викладачів виїхала по обміну з Мальти та Фінляндії. Найпопулярнішою приймаючою країною стала Німеччина, у 2003/2004 вона прийняла 2400 викладачів. Слідом за нею йдуть Франція (2200) та Італія (1900).

Зараз провадиться конкурс в рамках програми Erasmus Mundus, в якому можуть приймати участь українські університети та інші заявники. Строк подачі заяв до 31 травня. Більш докладно див. на сайтах:

http://europa.eu.int/comm/education/programmes/mundus/call06_en.html

http://europa.eu.int/comm/education/index_en.html

http://europa.eu.int/comm/education/programmes/socrates/erasmus/erasmus_en.html

ТРЕНІНГ З БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Основною метою проекту, на який Європейська Комісія виділила 2 600 000 євро, було допомоги у розвитку бухгалтерського обліку у відповідності до стандартів МСФЗ у сфері приватного підприємництва і надання Україні допомоги у розвитку бухгалтерської професії. Цю мету було розбито на три основні компоненти:

Поширення знань та навичок МСФЗ, отриманих в ході навчальних семінарів, розповсюдження навчальних матеріалів, Посібника з МСФЗ, повного компендію звітів, проведення навчальних турів та створення Центру бухгалтерських ресурсів в якості інформаційного і навчального центру.

Реформа бухгалтерського обліку та оподаткування; надання допомоги бенефіціару проекту – Міністерству фінансів у проведенні реформи бухгалтерського обліку.

Розвиток професійних організацій бухгалтерів; надання допомоги всім основним українським професійним організаціям бухгалтерів для забезпечення їх подальшого розвитку і міжнародного визнання.

Не викликає сумніву той факт, що Україна отримає статус країни з ринковою економікою та визнання

Світової організації торгівлі, і від бухгалтерів буде значною мірою залежати, щоб достовірна і прозора фінансова звітність стала нормою для українських підприємств. За останні два роки цей проект зробив значний вклад у вирішення цього питання.

Поширення знань і навичок МСЗ. В ході проекту була відібрана і навчена група з 16 викладачів; ці викладачі загалом провели 52 навча-

льні семінари в 13 містах України, які відвідали 725 бухгалтерів, 223 менеджери нефінансової спеціалізації та 664 студенти університетів.

Крім виготовлення учбових матеріалів для цих семінарів, підрядники також склали докладний комбінований Посібник з МСФЗ та Управлінського Обліку, а також Компендіум, який містить порівняння фінансової звітності складеної згідно з діючою в Україні системою обліку та МСФЗ. Поширено понад 2000 примірників Посібника та CD-R з цією інформацією, і тепер, для задоволення попиту, друкуються ще 2000 примірників.

Для подальшого покращання

розуміння МСФЗ та пов'язаних питань було організовано чотири навчальні тури до Лондона для груп менеджерів нефінансової спеціалізації, бухгалтерів та представників Міністерства фінансів. Ці тури передбачали відвідання, зокрема, таких відомих закладів як **Лондонська фондова біржа**, корпорація **Ллойд** (страхова столиця світу), **Inland Revenue** (податковий орган Великобританії), **Дім Компаній** (в якому зареєстровані усі компанії Великобританії), а також **КМСБО** (Комітет з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку).

Реформа бухгалтерського обліку і оподаткування: Допомога основному бенефіціару проекту – Міністерству фінансів України включала: надання детального аналізу і порівняння Положень (стандартів) бухгалтерського обліку України П(с)БО та МСФЗ;

рекомендації щодо внесення змін до законодавства з питань бухгалтерського обліку для підвищення його узгодженості з МСФЗ;

рекомендації щодо проекту нових П(с)БО та порівняльний аналіз

У середині лютого в Києві пройшов 3-денний „Тренінг з бухгалтерського обліку” за нормами Міжнародних стандартів фінансового звітування (МСФЗ), у якому взяли участь більш ніж 260 делегатів та визнаних українських та зарубіжних доповідачів. Тренінг став завершенням успішного дворічного проекту, що розпочався у січні 2003 року.

основних відмінностей між звітністю згідно з вимогами П(с)БО та податковою звітністю, а також

рекомендації стосовно можливих змін для забезпечення більшої узгодженості між законодавством з питань бухгалтерського обліку та податковим законодавством.

Ці рекомендації обговорювались Радою з питань методів бухгалтерського обліку і сприяли прийняттю Міністерством рішень щодо бухгалтерських реформ.

Професійні організації бухгалтерів: Протягом двох років реалізації проекту регулярно проводились зустрічі з усіма основними українськими професійними організаціями; у Києві проходили переговори за круглим столом з представником однієї з міжнародних організацій бухгалтерів, а також декілька семінарів і конференцій, на яких виступали члени групи проекту. Усі ці заходи проводились з метою сприяння розвитку сильної і незалежної професії бухгалтера в Україні. ■

<http://www.delukr.cec.eu.int>

БЕРЛІНСЬКИЙ КІНОФЕСТИВАЛЬ РОЗДАВ «Ведмедів»

Берлінале, що завершилося 20 лютого, перевершило всі свої рекорди минулих років. На ньому відбулося близько 1 100 кіносеансів, було показано три з половиною сотні фільмів. Було поширено 400 тисяч квитків, з них майже половина — через мережу вільного продажу. У Берлін злетілося 17 тисяч журналістів з 120 країн. Фахівці вважають, що успіх Берлінале пов'язаний з підвищенням статусу європейського кіноринку, на якому обсяги продажів виросли за останній рік на 30%.

Фестиваль молоді Європи

Цього року Берлінський міжнародний кінофестиваль відсвяткував 55-у річницю — рівно половину строку існування кінематографа. Це аж ніяк не старість. Саме навпаки: Берлінале в останні роки стрімко омолоджується. Та й сама атмосфера останніх Берлінале пронизана неймовірною легкістю й святковістю.

"Мова йтиме про футбол, секс і політику" — так охарактеризував теми нинішнього фестивалю його шеф Дітер Косслік. За "Золотого ведмеда" змагався 21 фільм. Усього ж на фестивалі, включаючи ретроспективу, світові прем'єри, малометражні й дебютні фільми, були показані 343 стрічки з 52 країн. "І розуму, і серцю", — жартівливо прокоментував цю статистику Косслік. Як девіз фестивалю його керівник запропонував слово "синергія". І проілюстрував свою думку конкретним прикладом: п'ять режисерів, що приймали в минулому участь у Кампусі талантів, цього

року були допущені зі своїми фільмами в престижну програму Форуму нового кіно. А на самому Кампусі талантів — винаході, що декларував два роки тому молодий дух Берлінале, — для починаючих кінематографістів провели майстри-класи Кен Адам, Данте Ферретті, Вім Вендерс, Кристофер Дойль. Крім того, тут провела свій семінар "Режисури секс" (Косслік настійно радив його не пропустити) скандальна французька Катрін Брейя.

У журі цього року, очолюваному німцем з Голівуду Роландом Емеріхом, входили литовська, німецька й китайська акторки Інгеборга Дапкунайте, Франка Потенте й Бай Лин, італійський дизайнер високої моди Ніно Черруті, нідерландський продюсер Воутер Барендрехт і київський письменник Андрій Курків. Важко сказати, чи вплинула "жовтогаряча революція" на те, що наш співвітчизник одер-

Кадр із фільму «Кармен»

жав настільки почесне запрошення, але пробудження інтересу до нашої країни значне. Слово "Україна" звучало на прес-конференціях багато разів. Окремо повідомлялося про показ фільму Олександра Шапіро "Путівник" у програмі форуму. Ця картина андеграундного київського режисера складається з 11 новел, що показують незвичний Київ у самих різних його обличчях.

Як данину молодості можна відзначити й політичну загостре-

ність конкурсної програми нинішнього Берлінале. Він відкрився фільмом "Man to Man" Режі Варньє, що був присвячений расовим проблемам. Як пишуть берлінські газети, картина могла б стати серйозним актом протесту проти расизму, що відроджується, і закликом до людяності, але її згубила непереконливість художніх рішень. "Єдина причина, що спонукала директора Коссліка відібрати цей фільм для відкриття Берлінале, — це наявність у ньому необхідних для врочистої церемонії зірок — самців і самок", — іронізував "Ді Вельт".

Японо-російське "Сонце"

Явних фаворитів на фестивалі не було. Насправді, це вічна історія на Берлінському кінофестивалі: ніхто з кінокритиків наперед не може вгадати, хто переможе. Наприклад, багато хто з них були впевнені в тім, що "Сонце" Сакурова обов'язково візьме перший приз. Але в результаті — нічого. Ця картина стала третім фільмом у тетралогії російського режисера, що розповідає про великих історичних особистостей минулого сторіччя. "Сонце" — стрічка про імператора Хірохіто, що ухвалив рішення щодо капітуляції Японії й тим урятував Країну Висхідного Сонця від повного руйнування.

Картина неймовірно уважна до подробиць. У ній кожен рух — ритуал. Ритуал подачі сніданку імператорові. Ритуал включення радіо.

Кадр із фільму «Кармен»

Ритуал застібання гудзиків. Гудзиків багато, петлі тугі, піт на чолі.

Імператор — нащадок богині Сонця й, як уважається, бог у плоті. Для нього й пересування в палаці — ритуал.

А надворі війна, над Японією шуліками кружляють американці. У фонограмі — подих монстра. Гул на низах, майже не чутних вухом, але вони сприймаються на рівні підсвідомості. І блукання в лабіринтах бункера.

Психологічна конструкція фільму, при всій детальності показано побуту, не має нічого спільного з побутом.

Американці, супротивники Японії, показані як монстри, бестії. В епізоді фотографування імператора вони з'являються гучною юрбою. У сильній сцені імператорського кошмару вони й взагалі — хвостатий диявол, що літає в породженій їм геєні вогненій й розтрощує все в руїни й у смерть. Ця сцена — шедевр фільму. Тут Сокуров уперше використовує образність і технології комп'ютерних фантастичних фільмів жажів, але піднімає все це до рівня фантазмагорії Босху. Тут підсвідоме імператора, захопленого гідробіологією, зливається з моторошною реальністю ядерного пекла: до землі безшумними примарами летять бомби-риби. Літаки, що їх випускають, гнучкі, як дракони. Але при цьому є потужна, багатощарова образність, і хвилинна ця сцена вражає більше, ніж усі три серії "Володаря Кілець" разом.

Це в кіно, мабуть, перший випадок, коли новомодна стилістика великобюджетного блокбастера, адресована поколінню пепсі, раптом повноправно увійшла до складу великого кіно. У цій стрічці — безсумнівні традиції російської літератури, її унікальна здатність прозрівати безодні людського духу. Російська картина отримала високу оцінку критиків, але, на жаль, не увійшла до числа призерів.

Переможці

Чи можна виконувати арії з "Кармен" мовою африканського племені соса? Режисер з ПАР Марко Дорнфорд-Мей вважає, що можна, так ще як! Перед його екранізацією опери Бізе не встояла

навіть висока комісія Берлінале, що присудила фільму "U-Carmen eKhayelitsha" головний приз фестивалю — "Золото ведмедя".

Режисер переносить романтичну історію Кармен і Дона Хосе із Севільї 19 століття в одне із сучасних південноафриканських селищ.

Кармен (у виконанні Полін Мейлфейн) показана тут як сильна й розкута жінка, що не відмовляється від права на власну волю навіть перед обличчям смерті. Це образ, що ламає кліше про "фатальну циганку" епохи Бізе. Провідні ролі у фільмі виконують артисти театральної групи "Dimpho Di Korane".

"Срібного ведмедя" отримав китайський фільм "Павлін" — дебютна робота режисера Гу-Шанвея. Павлін — китайський символ щастя. У картині показане життя рядової сім'ї, що живе за своїми інте-

ресами після завершення епохи грандіозних проектів культурної революції. Два інваліди знаходять один одного, та виявляються в житті більше везучими, ніж їхні здорові родичі.

Приз за кращу режисерську роботу дістався Марку Ротемунду (Німеччина) за "Останні дні Софі Шолль" — трагічну історію групи антигітлерівського опору "Біла троянда". Виконавиця головної ролі в цій драмі, Юлія Енч, удостоїлася також вищої нагороди фестивалю за кращу жіночу роль.

Кращим виконавцем чоловічої ролі був названий молодий актор Лу Тейлор Пуччі, що зіграв в американському фільмі "Thumbsucker" (режисер Майк Міллз): 17-літній тінейджер, що дотепер "смокче палець", потроху починає присмоктуватися до наркотиків...

Нагорода за кращу кіноестетику дісталася китайцю Цань Міньяню ("Tian Bian Yi Duo Yun", КНР-Тайвань-Франція), а за кращу музику — французу Олександрю Деспальту ("Удар, що був програний моїм сер-

цем"). Золото за краще короткометражне кіно дісталася шотландцю Пітеру Меккі Бернсу ("Молоко").

Спеціальною подією "Берлінале" став самий касовий російський фільм "Нічна варта" Тімура Бекмамбетова.

На берлінському кінофестивалі також відбувся показ одного із кращих фільмів всіх часів і народів — "Броненосець "Потьомкін" Сергія Ейзенштейна. Була продемонстрована відреставрована копія стрічки в супроводі оркестру студії Бабельсберг із вступним словом Троцького.

Крім того, відбувся цілий букет світових прем'єр фільмів — від "...Sometimes in April" (2004), США, режисера Рауля Піка (про громадянську війну в Руанді) до "Mots bleus, Les" (2005), Франція, що був знятий Аленом Корно. ■

Ірина Карпінос

ДІАЛОГ МІЖ НАРОДАМИ І КУЛЬТУРАМИ

В кінці лютого понад 900 представників культурних, інтелектуальних, академічних і політичних кіл Європи прийняли участь у конференції "Діалог між народами і культурами: митці та діячі культури", яка була організована в Брюсселі. Головна ідея цієї акції — розвиток діалогу між людьми мистецтва й тими, хто займається культурою, а також дебати з громадськістю.

Відкрив конференцію Комісар ЄС з питань освіти, трейнінгу, культури та багатомовності Жан Фігель. Учасники висловлювали свої ідеї та бачення розвитку культурного простору в Європі. При цьому враховувалося, що на 2008 рік планується проведення Європейського року діалогу між культурами.

Конференція була звернена до громадян, які розуміють, що культура є найважливішим інструментом комунікації в суспільстві. Тому істотною частиною програми були захоплюючі виступи митців.

БЛАГОДІЙНІ КОНЦЕРТИ БРИТАНСЬКИХ МУЗИКАНТІВ

У Глазго відбувся благодійний концерт зірок шотландської музики, що був організований у допомогу жертвам і потерпілим від цунамі в Південній і Південно-Східній Азії.

У концерті взяли участь поп-група Texas, зірки попа Travis і Idlewild, квартет Mogwai, а також фаворити недавньої премії Brit Awards Franz Ferdinand, що були названі кращою групою королівства за підсумками 2004 року. Шоу відвідали більш ніж 10 тисяч чоловік. Організатори планують виручити близько 250 тисяч фунтів стерлінгів із цієї акції.

У Брістолі також відбувся ще один благодійний концерт у допомогу потерпілим від цунамі. Програма була сюрпризами. По-пер-

ше, із сольним концертом виступив колишній вокаліст Led Zeppelin Роберт Плант. По-друге, вперше на одній сцені зійшлися дві легенди трип-хона Massive Attack і Portishead, причому останні до цього моменту не з'являлися на публіці сім років. На найближчий час запланований ще один концерт у Bristol Carling Academy у тім же складі.

Нагадаємо, що це не перші подібні концерти у Великобританії, на яких збирають кошти для допомоги жертвам цунамі. 22 січня в Кардіфі на стадіоні Millennium уже пройшов такий благодійний музичний марафон, у рамках якого виступили Keane, Snow Patrol, Stereophonics, The Manic Street Preachers і легендарний Ерік Клептон.

ПРИЗ НАТАЛІ ОТРИМАВ ЧИЛІЙСЬКИЙ ЖУРНАЛІСТ

Золоту медаль Єврокомісії "Приз Наталі-2004" отримав чилійський журналіст Хуан Флетчер за його статтю "Кров поета", присвячену загибелі 1973 року чилійського співака Віктора Хара. Ця нагорода впроваджена в пам'ять колишнього комісара ЄС з питань розвитку і відомого захисника прав людини Лоренцо Наталі. Вона щорічно присуджується Генеральним директором Єврокомісії з питань розвитку тим журналістам, які пропа-

гують демократію та права людини у країнах світу, що розвивається.

Крім володаря Золотої медалі, ще чотири автори найкращих присланих на конкурс матеріалів отримали по 10 000 євро. "Приз Лоренцо Наталі ілюструє наше переконання в тому, що якісна журналістика продовжує бути на сторожі демократії і прав людини", — заявив комісар ЄС з питань розвитку і гуманітарної допомоги Луї Мішель.
<http://www.prixnatali.com/index.php>

ОБЕРЕЖНО: ПІДРОБКА!

Понад 74,5 тисяч фальшивих євромонет було вилучено з обігу минулого року, тоді як 2003-го — понад 26 тисяч. Такі дані оприлюднив Європейський офіс з боротьби з шахрайством та зловживаннями (OLAF).

Найпопулярнішими у шахраїв були 2-євро монети (понад 64,5 тисяч), а найчастіше підробляють ті, що мають "німецьку" національну сторону. Втім, поки що ситуація з підробками тривоги не викликає. По-перше, рівень фальсифікації значно менший від того, що мав місце щодо національних валют країн єврозони до запровадження євро. По-друге, в обігу нині перебуває 55 мільярдів євромонет, отож число підробок виглядає справді мізерним. Щодо фальшивих євробанкнот, то таких торік вилучили 594 000: порівняно з 2003-м цифра зросла на 8%.

http://europa.eu.int/comm/anti_fraud/pages_euro/index_en.html

ДОПОМОГА ЄВРОКОМІСІЇ У ПОДОЛАННІ НАСЛІДКІВ ЦУНАМІ

Місія ЄС незабаром відвідає райони, що постраждали від цунамі, й обговорить із урядами Шрі Ланки та Індонезії, як найкращим чином використати підтримку Євросоюзу для відновлення зруйнованого господарства. Очікується, що Європейська Комісія підготує всебічну програму із запобігання цунамі. Протягом наступних двох років на цю програму буде виділено 350 млн. євро. Про це Всесвітній банк домовився з урядами постраждалих країн. Програма призначена для підтримки національних планів реконструкції. Очікується, що комісар Беніта Ферреро-Вальднер під час візиту в країни південно-східної Азії в березні місяці окреслить головні пункти програми допомоги.

Додатково до запланованої фінансової допомоги Єврокомісія вже розробила широкий спектр інноваційних та практичних ініціатив для підтримки постраждалих країн. ЄК вже надала допомогу рибноохоронному й аквакультурному сектору в районах, що постраждали від цунамі. Фахівці ЄС також внесли свої пропозиції в Рибоохоронний Фонд і в організацію FIFG, яка займається фінансуванням рибної галузі, з метою усунення можливих перешкод для додаткового фінансування та ймовірного переміщення рибальських суден із країн Європейського Співтовариства в постраждалі райони. Ці дії допоможуть відновленню зруйнованого аквакультурного сектору, що виявився другим після туризму сектором економіки, який зазнав значних втрат від стихії.

Єврокомісія також прискорить введення торговельних пільг для потерпілих від стихії країн, в першу чергу — країн, що розвиваються. З першого квітня 2005 року набере сили Узагальнена система пільг (GSP). Нові узагальнені торговельні пільги вводяться насамперед для Мальдівських островів, Шрі Ланки, Таїланду та Індонезії. Послаблення тарифів стосується цін на одяг та рибні продукти. Незабаром політика пільгового ціноутворення пошириться на всі країни, що постраждали внаслідок цунамі.

<http://europa.eu.int/comm/world/tsunami/index.htm>

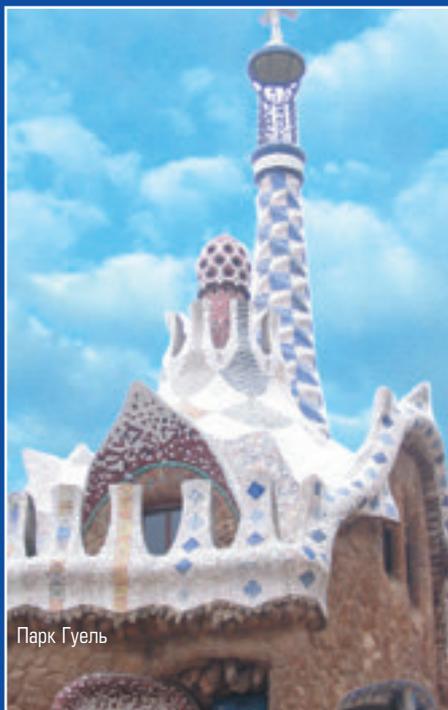

Фото ЕС

ЕС ЗАХИЩАЄ ДІТЕЙ ПЛАНЕТИ

Фото ЕС

Парк Гуель

Редакція «Євроюлетень» починає серію публікацій про видатних митців Європи: архітекторів, скульпторів, майстрів пензля.

Сьогодні у нашій віртуальній вітальні на 4-й сторінці обкладинки — видатний іспанський архітектор **Антоніо Гауді** (25.06.1852 — 12.07.1926). Його споруди неперевершені за гармонією та оригінальністю. Та навіть серед них вирізняється Собор Святого Сімейства, Саграда Фамілія, що сягає 170 метрів. Найбільш вражаючим є фасад з чотирьох башт, оздоблених кам'яним орнаментом, скульптурами Христа, Святого Сімейства та інших персонажів Біблії. Піднесений у височінь храм справляє незабутнє враження.

Дім Батло, "Спина дракону"

Саграда Фамілія

